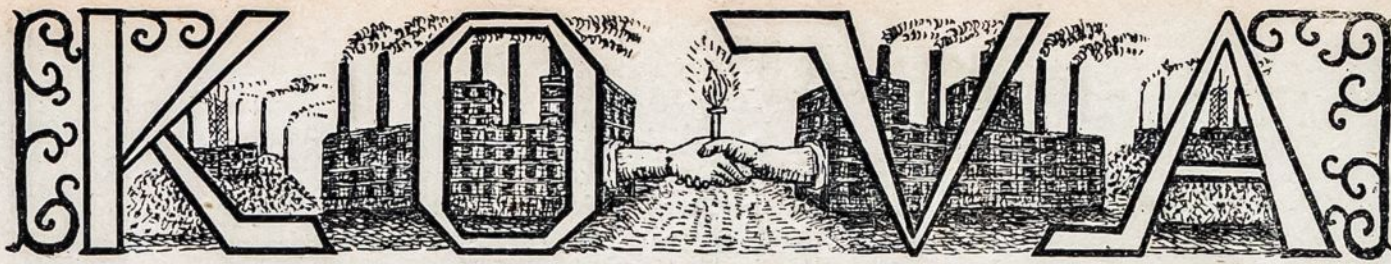

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Savaitinis laikraštis.
Leidžiamas L. S. S. A.
Gubernatoria Balandžio 28, 1908 m.)
Prenumerata:
Metams į visas dalis svieto \$2.00
Pusci metų \$1.00
Redakt.—J. B. Smelstorius
Administratorius — V. Yaktis

O ganas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Lithuanian Weekly.
Published by the Lithuanian
Socialist Federation of America.
(Incorporated April 28, 1908)
Subscription Rates:
For all the parts of the world
— \$2.00.
Editor — J. B. Smelstorius
Manager — V. Yaktis

No. 49

TELEFONAS
Keystone, Main 29-58.

PHILADELPHIA, Pa. 4 d. Gruodžio (December), 1914 m.

TELEFONAS
KEYSTONE, MAIN 29-58.

Metas X

Coloradoj Kares Pavojus ir vel Gresia.

Visos valstybes giriasi laimejimais, kas tad pralaimi?

ROCKEFELLERIS ATNAUJINA KARĘ COLORADOJE.

New York, 30 lapkr. — J. C. Osgood, Victor American Fuel Co. bendrovės pirmininkas ir anglies kasyklų savininkų vadovas, sulaužė Jungtinių Valstijų įstatymus, išniekindamas šalies prezidento padavijimus tuomi, kad nepaisant to, jog šalies federalė valdžia pasiuntė valstijos kariuomenę pridabotų tvarkos ir sustabdytų kapitalistų nusamdytų padauzų piktadarystę, ir toji kariuomenė daboją kasyklas nuostreikuojančių darbininkų, bet sykiu neleidžia padauzoms veikti, tai kasyklų savininkams tas nepatinka ir su pagalba naujai išrinkto valstijos gubernatoriaus pareikalavo, idant federalė kariuomenė iš valstijos būtų ištraukta. Valdžiai nesutinkant kariuomenę greit atšaukti, vien reikalaujant iš Rockefellerio ir jo bendrų, kad susitaikytų su streikais, Rockefelleris per savo bendrą Osgoodą apreiškė, kad nepildo jokių valdžios reikalavimų, nes tai jų biznis elgtis kaip jiems patinka. Jie nusamdė jau armiją padauzų, kad atnaujinti Coloradoje darbininkiškas skerdynes.

Prezidentas Wilsonas lapkričio 29 dieną nuskyrė komisijon ištirimui dalykų stovio Coloradoje: Seth Low'ą, ir New Yorko; Charles W. Mills, iš Philadelphiajos ir Patrick'ą Gilday iš Clearfield, Pa. kalnakas, kad bendrai veikty del užbaigimo streiko Coloradoje. Kadangi kasyklų savininkai griežtai atsisako taikyties su darbininkais, valdžia, nuskirdama šią komisiją, norinti gauti gautinas žinias, kurios praparodytų, kad savininkai nepaiso jokių tiesų, o tokiame atsitikime valdžia mananti paimti kasyklas šalies nuosavybėn.

Savininkai aktyvaudoje to rengiasi prie revoliucijos, organizuodami juodašimčių minias. Tas jiems nesunku, žinant, kad keliolika milijonų žmonių be darbo.

TARPTAUTINIS SOCIALISTŲ KONGRESAS.

Socialistų Partijos viršiausiam biurui pranešta iš Kopenhagos, kad Tarptautinis Socialistų Kongresas, kuris žadėjo būti gruodžio mėnesio pradžioje, tapo perkeltas iki sausio 15 d. 1915 m. Tat Jungtinių Amerikos Valstijų Socialistų Partijos atstovas drg. Morris Hillquit'as išvaziuosias Europon į Tarptautinį Socialistų Kongresą gruodžio mėnesio pabaigoje.

NĖ NEKALBA APIE SAN-TAIKĄ.

Berlinas, 28 lapkr. — Einant gandui apie greitą karę užsi- baigimą Vokietijos laikraštis "Koelnische Zeitung" apreiškia, kad nėra nė kalbos apie taikymąsi ir paskalas pasmerkia, vadindamas angliškais "blufais". Girdi, Vokietija yra pasirjzus

kovoti patol, kol neapveiksianti savo priešų. (Kad tik ilgai kariauti norėtų pati liaudis, bet patriotai su tuo nesiskaito, manydami, kad liaudis yra aklas irankis, kuriuo galima remtis).

PASTORIAI PROTESTUOJA.

Berlinas, 28 lapkr. — Protestoniškoji vokiečių kunigija taip užsidegusi kariškuoju upu, kad išnešė savo protestą prieš valdžios padavijimą, neleidžiantį teologijos studentams ir pensijotiems kunigams eiti karežis laukan, kad ten kariavus su priešais. Protestuotojai apreiškia norį ir turį teisę kariauti už savo šalį, kada kitos visuomenės klesos ir luomos turi tą teisę ir "garbę" (!). Kunigija, kuriai neleidžiama eiti karėn, savo protesto rezoliuciją įteikė taipgi parlamentui, iš kurio reikalauja valdžios padavijimą panaikinti.

(Tokia žinia, kaip rodo visi gi abejotina, greičiau galima manyti, kad pati valdžia tuos gradžius muilo burbulus leidžia, kad sukėlus didesnį karišką upą).

SVARBI REFORMA.

London, 28 lapkr. — Iš Amsterdamo pranešama į čionai, kad Suvienytų Vokietijos Valstijų valdžia nutarė globėti nesčias moteris, aprupindama jas priežiura ir gydytojus pagelba. Valdžią prie to spiria netik to aplinkybės, kad paėmus vyrus į karę, moters liko be globos, bet taipgi prie to verčia jų valstybinis butinumas: reikalas palaikyti tautą, kurią karė išaikina.

(Tokia žinia, kaip rodo visi, svarbi todėl, kad reikalavimas valstybinės globos nesčioms moterims yra senai socialistų minimalėje programoje pastatytas. Kada socialistai nuo daugelio metų įstatymdavystėje reikalavodavo iš valdžios pripažinimo valstybinės globos nesčioms moterims, ir globėjimo jaunos gentkartės, valdžia tajį reikalavimą visuomet skaitė sau kenksmingu ir nereikalingu, gi dabar baisesioji katastrofa privertė valdžią prie vykdinimo socialistų reikalavimo gyveniman).

NAUJOS REZERVĖS PASKAUKTOS KARĖN.

London, 29 lapkr. — Iš Genevos pranešama į čionai, kad Badenijos kunigaikštystėje paskaukta karėn visi atsarginiai iš 1891-94 metų, t. y. atsitarnavusius kariuomenės tarnystę, turinčius po 40 ir 45 metus amžiaus vyrus. Tų atsarginių skaičius pasieks 350 tukstančių vyrų, kuriuos valdžia pasiunčia į parenį, kad dabotų ant Reno krantų tvartoves. Kiti bus išsiuntinėti į kitas pozicijas. Be to vokiečių valdžia tų atsarginių oficerius siunčia Turkijon, kad vadovautų turkų kariuomenę ir laivyną. Šiomis dienomis iš Monahijos išvaziavo Kostantinopolin 28 oficeriai.

SULTONAS ŠAUKIA "SVENTON. KAREN."

London, 28 lapkr. — Iš Konstantinopolio (per Sofiją) pranešama į čionai, kad Sultono proklamacija, šaukianti turkus "šventon karėn" likosi oficialiai apskelbta 27 d. lapkričio, nors jinau jau prieš dvi savaiti išleista. Matomai valdžia norėjusi išbandyti visuomenės upą. Kada miniu entuziazmas sukelta ir patirta, kad galima karė pradėti, sultonas su 28-niais viršiausiais dvasininkais pasirašė ant proklamacijos, kuri visą musulmanų svietą šaukia šventon karėn del apginimo Mahometo religijos, gi tikrenybėje, kad stotų prieš Angliją, Rusiją ir Franciją ir bendrai su krikščioniais vokiečiais ir austrais kariautų. Arabai ypač sutinka su proklamacija. Tik jiems ne tiek svarbu Mahometo religija, kiek Suezo kanalas atėmus, iš Anglijos.

RUSŲ RAPORTAS.

Petrograd, 28 lapkr. — Didis kunigaikštis Nikolai Nikolajevič, viršiausias rusų armijos vadas paskelbė sekantį savo raportą: "Visų frontų tarpe Čenstakavos ir Krokavos musų laimėjimai labai dideli. Musų kariuomenė lapkričio 26 dieną paėmė nelaisvėn suvirš 4,000 vokiečių. Musų ofensyva buvo ypatingai pasekminga Sreniavo klionuose, kur visas batalionas 31-mo honvedų pulko pasidavė.

"Musų kariuomenė atakavo stipriai nufortifikuotas ant kairiojo kranto Rabos upės austrų pozicijas. Per upę reikėjo bristi didelio šalčio laiku; vanduo šalo aplink kaklą.

"Austrai jnričiai gynėsi ypač prie Bochnijos (35 mylių atstume nuo Krokavos). Tačiau paėmėm priešė pozicijas, paimdami nelaisvėn 2,000 austrų, be to paėmėm mašininių karabinų ir 10 laukų patrankų.

"Ant kairiojo Vistulės kranto priešas pradėjo pakrikime traukties atgal. Musų kariuomenė varo be pertraukos.

"Sulyg atskirų komendantų raportų rusų armijos upas kuogeriausias, kareiviai įprato kovon, mušdamiesi per 45 dienas be pertraukos.

"Remianties iš užsitikėtinų šaltinių pranešimais, matoma, kad austrai įtaisė katedros bokštė pačiame centre Krokavos telegrafinį aparatą, taip gi mašininius karabinus, kad apsisaugojus nuo atakuojančių aeroplanų".

Iš kitų pranešimų matoma, kad rusai ant kairiojo Vistulės kranto sumušė vokiečius ir nusijrė ligi Gumbinės. Rusų generalis Štabas šiaip apie tai apipasaakoją:

"Fronto centre užėmė Brzeziny miestą ir aplinkinus kaimus. Toj aplinkinėje apveikėme vokiečius bagnetų ataka. Musų ofensyva eina tolesniai pirmyn.

"Tarpe Brzeziny ir Glovna musų kavalerija pasekmingai

VOKIEČIAI DIDINA SAVO SPEKAS.

London, 29 lapkr. — Iš Amsterdamo pranešama į čionai, kad vokiečiai skubinai didina savo spēkas taip Vakarų karės lauke kaip ir Rytų. Į Flandriją prisuntė 120,000 kareivių su 250 kanuolių.

Seši traukiniai su kareiviais atsiusta į Bruselį.

Iš Petrogrado pranešama, kad apsilpnintiems vokiečiams, kuriuos rusų kariuomenė stumia link Vakarų iš Lenkijos atsiųsta pagelba iš Prusijos. Iš Dantzigo ir Torunio traukiniais gabena kareivius pagelbon stovinties ties Lodziu vokiečių kariuomenė. Taipgi pranešama į Paryžių, kad rusai mušiuose tarp Čenstakavos ir Krokuvos paėmė savo nelaisvėn visą vokiečių kariuomenės korpusą, susidedantį iš 40 tukstančių žmonių. (Tos žinios rusų generalis štabas, tačiau nepatvirtina).

MILŽINIŠKI RUSŲ NUOSTOLIAI.

Berlinas, 27 lapkr. — Valdškame paskelbime apie karės dalykų stovį rytiniame ir vakariniame karės lauke, sakoma: "Vakarų karės terene dalykų stovis nepersimainė. Sustiprinti naujomis spēkomis francuzai atakavo St. Hilare apilinėje. Jų antpuolis tačiau nepavyko ir su dideliais nuostoliais priversti buvo pasitraukti šalin.

"Prie Apremonto padarėmė tulus laimėjimus.

"Rytų karės terene (Prusijoje) nėra permainų.

"Musų kariuomenė vadovaujama generolo Mackenseno tie Lodziu ir Lowiczu padarė milžiniškus nuostolius rusų 1-mam ir 2-ram, o 15-tam korpusui išdalis. Neskaitant daugybės rusų kritusių mušiuose, musų nelaisvėn pateko 40 tukstančių sveikų kareivių. Be to paėmėm 70 kanuolių, 160 vagonų amunicijos ir 150 kulkosvidzių, o taipgi 30 sunkiųjų kanuolių.

"Nežiurint to, kas ikišiol laimėta, kova nėra užbaigta. Priešo spēkos likosi žymiai sustiprintos".

NAUJA BALKANIŠKŲ VALSTYBIŲ SANDARA.

London, 29 lapkr. — Diplomatu ratuose plačiai svarstoma sumanymas naujos Balkanų valstybių sandaros, į kurią susitarsia Rumunija, Bulgarija, Serbija, Juodkalnija ir bene Graikija. Austrija už pagelbą siulo Bulgarijai Makedoniją, bet Rumunija nenorinti pasilikti atskirta ir linkstanti daugiau prie stojimo Austrijos ir Bulgarijos pusėj, negu kad susitirti į sandorą su Serbija. Kaikurie laikraščiai skelbia, kad Balkanų valstybės rišasi sandaron, kad stotjus Rusijos, Anglijos ir Francijos pusėn ir galutinai sudraskyti Austrijos valstybę, nuo kurios, sako, rengiasi atsimesti Vengrija. Kaslink tos pastarosios, sako, jeigu tik greitai laiku neįvyks sankaika, jinau atsiskirsianti nuo Austrijos.

10,000 ŽMONIŲ NETENKA DARBO.

New York, 30 lapkr. — Apie 10 tukstančių vyrų, moterų ir vaikų, dirbančių prie siuvimo vaikams drapanų, likosi pavartyti iš darbo. Darbininkai nenorėjo sutikti dirbti už neužtenkančių pragyvenimui algą, dirbtuvių-savininkai delto uždarė dirbtuves. Lokautą pagimdė kontraktoriai, kurie pareikalavo ir dirbtuvių savininkų didesnes mokes ties už atliekamą darbą. Kompanija po paskutinio generalio darbininkų streiko numušė kontraktoriaus nuo 15 iki 20 centų ant štukio. Gi kontraktoriai po streiko tur mokėti augštesnes darbininkams algas. Taigi jie ir sustreikavo, atsisakydami imti darbą. Dirbtuvių savininkai tat uždarė dirbtuves, paliausuodami nuo darbo 10 tukstančių darbininkų.

TURKAI VIS IMA VIRŠŲ.

Berlinas, 29 lapkr. — Iš Konstantinopolio pranešama į čionai, kad 76 tukstančiai turkų kariuomenės eina link Suezo kanalo. Anglai užėmė nufortifikuotas pozicijas ir laukiama susirėmimas.

Kaukaze turkų kariuomenė ima viršų ant rusų. Turkai perėjo rusų sieną ir randasi atstume 20 mylių nuo Batumo. Rusų oficialiai raportai nieko nesako apie tą jiems pavojingą turkų ofensyvą. Šalygos kareivi su turkais dabar rusams labai sunkios, nors nelengvesnės ir turkams. Sako, kad kareiviai tiesiog sustingsta nuo šalčio.

AUSTRŲ OFICIALIS RAPORTAS.

Vienna, 28 lapkr. — Oficialiai paskelbtas austrų generalio štabo raportas tarp kitko sako: "Kova Lenkijoje išsiplėtojo į milžinišką ikišiol nebutą ir neuzbaigtą mušį.

"Vakarų Galicijoje musų kariuomenė atmušė rusus. Karpantuose padarėme eilę laimėjimų. "Serbijoje priešas stipriai nufortifikavo ties Lazarevič, kur mušiuose paėmėm 1200 serbų savo nelaisvėn.

"Musų kariuomenė eina link Valjevo ir Kosjovic".

GENERALIS LAIVININKŲ STREIKAS.

London, 30 lapkr. — Prieš kelias dienas likosi čia apskelbtas generalis laivininkų streikas. Laivininkai buvo išsiunčiami su savo laivais kelionėn, atsisakė keliauti delto, kad laivams grėsia pavojus nuo sudėty jurėse minų. Streikieriai, sako, netik kad atsisakė plaukti, bet su savo laivais apleido Anglijos uostus, lyg kad užgriebdami tuos laivus.

SUSIRĖMIMAS.

Berlin, 29 lapkr. — Paskutinėmis dienomis susirėmimo rusų kariškojo laivyno Juodose mairose su turkų karišku laivu "Goeben", žuvo 11 laivininkų ant "Goeben" laivo.

ANGLAI VĖL DU SAVO LAIVU PRAŽUDE.

London, 28 lapkr. — Vokiečių povandeninės valtys netoli Hawro vėl nuskandino du Anglijos karišku laivu: "Malachite" ir "Primo". Laivininkai išgelbėta ir pergabenta vienus į Southampton, kitus į Francijos uostą Fecampą.

Pirmu kartu patirta, kad vokiečių povandeninės valtys taip toli į Vakarų prisijrė.

Trečias Anglijos laivas, kuris nuskendo pereitą savaitę yra "Bulwark". Laivas užėjo ant minos ir sprogimas taip sudraskė laivą ir žmones, kad išgelbėtus lavonus negalima pažinti. Laivas nuskendo intakoje Tamizos upės. Ties valdišku biuru, kuris skelbia žinias, susirinko didžiausios žmonių minios. Žinios apie tą baisią katastrofą iššaukė miniose baisias scenas. Žmonės patyrė apie žuvimą, savo giminių; brolių, suvymą bei tėvų, sukėlė raudas ir kliškus.

VOKIEČIŲ LAIVAS NUSKENDO.

Paryzius, 29 lapkr. — Iš Petrogrado pranešama į čionai, kad vokiečių kariškasis laivas "Kaiser Wilhelm der Grosse" užėjo ant minos ir laivas nuskendo. Laivas buvo vienas didžiausių laivų, turėjęs 10,790 tonų įtalpos.

SERBAI GIRIASI LAIMĖJIMAIS.

London, 29 lapkr. — Iš Nišo pranešama į čionai, kad mušiai tarpe Lazarevič ir Meronica užsi- baigė serbų laimėjimu. Austrai priversti buvo pasitraukti, palikdami serbams 100 kanuolių. Austrų kariškas laivynas Dunojuje priverstas buvo pasitraukti nuo Semlino uosto, kur serbai savo kanuolėmis iš fortų taip pasveikino priešė laivus, kad butų juos visus sunaikinę, jeigu austrai butų nepasiskubinę pabėgti.

APŽVALGA.

RUSIJOS SOCIALDEMOKRATŲ DARBININKŲ PARTIJOS ATSAKYMAS.

"New York Call" nedėdini-
nėje laidoje, išėjusioje 22 d. lap-
kričio, patilpo Rusijos Socialde-
mokratų Darbininkų Partijos
Išpildančiojo Komiteto laiškas,
kaipo atsakymas į Belgijos so-
cialistų vadovo drgo Vanderveld-
do atvirą laišką Rusijos Social-
demokratams, kurį tai laišką
patalpino ir paskelbė kuone visa
buržuaziškoji Rusijos spauda.
Tame savo atvirame laiške Van-
dervelde stengėsi prikalbinti Ru-
sijos socialdemokratų prie sto-
jimo Rusijos valdžios pusėje da-
bartiniu karės laiku ir kovoti
priešais Vokietiją. Į tokį Van-
derveldės laišką Rusijos Social-
demokratų Darbininkų Partija
atsako, atvaizdindama carato at-
sinešimą link darbininkiškojo
judėjimo, link laisvės ir demo-
kratijos. Nurodoma, kad carat-
as kaip buvo taip ir pasilieka
baisia kruvina reakcija ir kad
socialistų padėjimas nei kiek ne-
pasigerino. Visos pasakos apie
pertraukimą kovos susipratusių
jų darbininkų priešais valdžią
yra grinu melu.

"Mes Rusijos Socialdemokra-
tai, turėdami omenyje antide-
mokratinį prusiškosios hegemo-
nijos charakterį, negalime jo-
kiuo būdu užmiršti, kad Rusijos
absolutizmas yra neprieteliumi
darbininkų klesos ir apskritai
demokratijos. Vidutinė carato
politika pasiliko be jokios at-
mainos. Rusijoje turime tokią
pat spaudą ir tokį pat berib-
nį išnaudojimą, kaip ir pir-
miau.

"Gi net dabar, kuomet karės
laiku galima būtų tikėtis, kad
absolutizmas bus atsargesnis ir
linkstantis prie nusileidimų, pa-
siliko pilnai tuo pačiu, kaip ir
pirma; kaip ir pirma persekioja
jis visokį laisvės judėjimą, nai-
kina visas tautas, o labiausiai
darbininkų klesą. Visus socia-
listų laikraščius uždarė, visos
darbininkų organizacijos už-
draustos, areštavimai ir istrėmi-
mas be tardymo, be teismo te-
siai tolesniai be pertraukos.

"Jeigu ši karė užsibaigtų Ru-
sijos laimėjimu, Rusijos valdžia
varys tolesniai savo politiką ne-
tik Rusijoje, bet ir už jos sienų.
Jinai gali patapti centru ir šal-
tiniu reakcinės politikos Euro-
poje".

Tolesniai Rusijos Socialdemo-
kratų Darbininkų Partija sako,
kad skaito savo šventą prieder-
me kovoti priešais caratą ne-
valandėlei tos kovos nepertrau-
kiant. Apreiškia, kad eisį prie
realizavimo 1905 metų revoliuc-
ijos pakeltų obsalių.

"Musų obsalių yra kaip ir pir-
ma: susaūkimas tautinio suva-
žiavimo dėlei apdirbimo naujų
formų Rusijos valstybinėms
įstaigoms".

Nurodoma drg. Vanderveldei,
kad Rusijos absolutizmas yra
pamatu militarizmo Europoje,
kad tik carato gyvavimas sudaro
galimybę gyvuoti vokiškamjam
militarizmui, ir kad po karėi,
jeigu Rusijos absolutizmas ne-
bus nuveiktas, bus jis didžiausia
kliutimi demokratijos besiplėto-
jimui Europoje.

"Dėlei visų tų priežasčių",
baigia Rusijos socialdemokratai,
"skaitome savo istorinę pareigą
kovoti priešais gyvuojančią Ru-
sijos valdžią, kad įvykdytų geis-
tinas permainas. Tik užimdami
tokią poziciją galime tarnauti
Rusijos darbo žmonių klesai,
viso pasaulio demokratijai ir
tarptautiniam darbininkų judė-
jimui. Esame tikriausiai įsitiki-
nė, kad šios karės pasekmė bus
sutvirtėjimas socialistiškojo In-
ternacionalo spēkų ir reikšmės,
nesa žmonės, kurie liks gyvi ga-
lų-gale išvys tai, jog jų išsi-
liuosavimas yra tiktai socializ-
me."

Tokios pat nuomonės buvo-
me ir mes karėi prisidėjus, ku-
omet daugelis lengvatikių net ir
musų draugų už tokios nuomo-
nės reikimą bandė įtarti mus
šalininkais vokiečių ir šaukė mus
prie bešališkumo. Tos nuomo-
nės pasiliekame ir toliaus, buda-
mi pilnai įsitikinę, kad iš carat-
o žmonija sau gero negali tikė-
ties, nes carato laimėjimas rei-
kia sutvirtėjimą azijatiško ab-
solutizmo rytinėje, sutvirtėjimą
militarizmo vidurinėje ir
reakcijos vakarinėje Europoje.
Lygiai esame įsitikinę, kad po
šios karės turės pasekti prole-
tariato revoliucija, prie kurios
turime rengtiesi.

TARPTANTINIS SOCIALIS- TŲ KONGRESAS.

Sausio 15 d. 1915, prasidės
Kopenhagoje nepaprasto Tarptau-
tinių Socialistų Kongreso posė-
džiai. Dar ikišiol nėra tikrų ži-
nių ar tame kongerse dalyvaus
visų valstybių socialistų atsto-
vai ar tik tų valstybių, kurios
nėra įtrauktos į dabartinę Euro-
pos karę. Išskyrus Angliją, iš
kur socialistai prizadėjo pasių-
sti savo atstovus, kariaujančių
valstybių socialistai vargu galė-
sių pasiųsti savo atstovus kon-
gresan. Bet jeigu ir taip būtų,
visvien dalykų stovis tuomi ne-
persikeistų, nes šio kongreso
uždaviniais bus ne suradimas
priemonių karėi užbaigti, bet
apkalbėjimas organizuoto prole-
tariato stovėnės, kokią užim-
siąs karėi pasibaigus. Kongre-
sas stengsis užmegsti karės su-
trauktus tarptautinio darbinin-
kų solidarumo ryšius ir atgim-
dyti tarptautinį sekretoriatą ir
įstaigas butinai reikalingas to-
lesniam socialistų partijų susi-
nešimams.

Nežiurint į tai, ar dabartinė
karė, kuri jau virto visavietine
karė, užsibaigs už kelių mėne-
sių, ar už kelių metų, kaip vis
dažniau pradeda spėlioti įvai-
rūs diplomatai ir strategikai —
ji visvien turi užsibaigti. Ka-
riaujančios valstybės nusika-
muos neužilgo ir be kitokių lai-
mėjimų turės susitaikyti, ir pra-
dėt atitaisyti visa tai, ką karė
sunaikino. Socialistų Internacio-
nalo uždaviniai liekasi prisirengti
prie tos valandos iškalno ir
prirengti savo postulatų, kurie
turės but paduoti darančiai val-
stybių santaiką tarybai. Socia-
listų Internacionalas turės pa-
statyti tokius savo reikalavimus,
kad darant naujas valstybių ri-
bas ir santaikos traktatus būtų
tas darbas atliktas taip, idant su-
varžius valstybių politiką ir ne-
leistų jai parengti tolesniai pa-
našių skerdynių. Kongresas tu-
rės apkalbėti ir nutarti priemo-
nes, kokiomis visų šalių orga-
nizuotas proletariatas turės nau-
doties, kad priversti savo val-
džias prie Socialistų Internacio-
nalo paduotų reikalavimų prie-
mimo.

Laukiant karės užbaigos sto-
vi prieš mus visus galimybė ki-
limo revoliucijos Europos val-
stybėse. Klesiniai santykiai tar-
pe darbininkų ir kapitalistų Vo-
kietijoje ar Francijoje, nekaltant
apie kitų valstybių darbininkų
padėjimą, nors ir buvo skel-
biama, kad karės laiku sušvel-
nėjo ir proletariatas susiliejo į
vieną su buržuazija kuną, — ei-
na aštryn ir, be abejo, skurdas,
mokesčiai, badas ir valdžios ap-
silpnėjimas, kas seka šią baisią
skerdynę ir išnaikinimą, suda-
rys tų priežastis, kurios išsaus
žmonių sukilimus ir gal visuo-
tiną socialę revoliuciją. Prie
to momento viso pasaulio orga-
nizuotas proletariatas turi but
prisirengusiu.

Taigi šisai Tarptautinis So-
cialistų Kongresas sutinka nepa-
prastai sunkų uždavinį, kurį kad
atsakančiai atlikus, reikalingą
kelių savaičių laiko svarsty-
mams, ve, gal kelių mėnesių
laiko, idant apdebatuot, iki

smulkmenų išgildinti klausimą,
permatyti visas kiekvieno žings-
nio pasekmes ir surasti kelią,
kuris tikrai vestų prie užbrėz-
to siekio.

Mes Lietuviai socialistai taip-
gi esame jau priimti į Socialis-
tų Internacionalo šeimyną. Bet
ar musų Lietuvos Socialdemo-
kratų Partijos atstovas galės bu-
ti tame Kongerse — nežinome.
Greičiaus reik abejoti, nes šiuo
laiku LSDP. savo atstovų ne-
galėsianti pasiųsti, nors tas pa-
siuntimas Lietuvai tukstančius
kartų daugiau naudot atneštų,
negu "Lietuvių Centro" Londo-
no konferencija.

TAUTOS TARYBOS KLAU- SIME.

"Lietuvos N 48 tilpo redakci-
jos straipsnis uzvardintas "Kaip
sudaryti Tautos Tarybą". Pa-
duodame jį draugų domai ištiesi
visą, susilaukydami tuo tarpu
nuo savo komentarų bei nuom-
nės, manydami, kad šis klaus-
imas visgi nepraskambės vien
su viena savaitė laiko ir gal pri-
sieis jį visapusiskai apkalbėti.

"Suirusiamie ir padriskusiamie
Amerikos lietuvių gyvenime
jauste jaučiasi reikalingumas to-
kios įstaigos, kuri sumažintų, o,
rasi, ir visai pašalintų, tų kenk-
smingas pasekmes, kurias neša
dabartinė suirutė. Butų be ga-
lo naudinga, jei būtų bent vie-
na įstaiga, kurios balso klausy-
tųsi kiekvienas, nežiurint, kas
tokis jisai yra: tautininkas, so-
cialistas, klerikalas arba kas ki-
tas. Siandien ne vienoje srio-
vėje gimsta naudingų sumany-
mų, iš kurių galėtų pelnyti vie-
šasai Amerikos lietuvių gyve-
nimas. Tie sumanymai tačiau
paprastai neįvyksta, ir nepasisie-
kimo priežastim yra pritarimo
stoka. Nepritariama gi ir igno-
ruojama koksai nors sumany-
mas nekartą vien delto, kad su-
manymas buvo pakeltas priešin-
gos sriovės žmonių. Tarpsriovi-
niai santykiai, neapykanta, par-
tizantiškumas neleidžia pamatyti
naudos grūdus, kurie slepiasi ki-
taip manančių žmonių darbe.

Čia kaip sykis ir ateitų pagel-
bon Tautos Taryba. Joje būtų
atstovaujamos visos trys srio-
vės, kurios dabar apsiireiškia
Amerikos lietuvių tarpe. Kiek-
viena sriovė, turėdama savus
žmones Tautos Taryboje, gerb-
tų tą įstaigą ir atkreiptų atydą
į josios balsą. Jeigu Tautos Ta-
ryba nutartų ką-nors, tai visos
sriovės tų nutarimų atbotų di-
desniam ar mažesniam laips-
nyje. Į disorganizuotą Ameri-
kos lietuvių gyvenimą būtų į-
neštas šioks-toks organizacijos
elementas. Bet, kad Tautos Ta-
rybos nutarimai būtų visuotini,
kad visi tų nutarimų paisytų,
reikia, kad ir visos sriovės bū-
tų atstovaujamos joje. Dešinė-
ji sriovė, taip-pat ir tautininkų,
pritaria Tautos Tarybos suma-
nymui. Stokuoja dar kairės s-
riovės pritarimo. Rods, princi-
palių priešingumų iš socialis-
tų pusės neturėtų būti. Jeigu
nebus parodyta užsikirtimo,
rods, galima būtų susitaikinti.

Viešai Tautos Tarybos klaus-
imas buvo pakeltas Chicagos
seime. To seimo išrinktasai ko-
mitetas veikia kaip laikina
Tautos Taryba. Šiame numery-
je talpiname to komiteto raštelį
dėlei busimosios Tautos Tary-
bos sutvarkymo.

Mes manome, kad minėtasai
komitetas, imdamas ant savęs
laikinos Tautos Tarybos vardą,
nelabai taktinai elgiasi. Šioji
laikina Tautos Taryba yra tik-
tai vienos dešinės sriovės įgali-
ota veikti. Nežiurint to, jinai da-
ro galutinus "padavėjimus" de-
lei Tautos Tarybos sutvarkymo
ir skiria net laiką atstovų rinki-
mui į pastovią Tautos Tarybą.
Formališkai žiurint į dalyką, ga-
lima būtų pasakyti, kad Tautos
Taryba kaip visuotinis įstai-

gos, reikaluose sprendžiamąjį
balsą turi visos sriovės ir jos
neįgaliovo minėtąsias "laiki-
nos Tautos Tarybos" daryti ga-
lutinus nutarimus ir priruošim-
us. Priegto, dar nei ne visos
sriovės išreiškė savo pritarimą
šiam sumanymui. Atsimebant
tarpsriovinius santykius, galima
manyti, kad toksai griežtas pa-
sielgimas gali iššaukti kitose
sriovėse neužsiganėdinimo ir ne-
susipratimų, ko reikėtų vengti
šiam darbe. Geriausia būtų, jei
Chicagos Seimo išrinktasai ko-
mitetas veiktų tiktai kaip vie-
nos, tam tikros sriovės įgalioti
Tautos Tarybos reikaluose at-
stovai. Savo nutarimus lai pa-
duotų kaip įnešimus visoms
sriovėms apsvarstyti. Įnešimus,
su kuriais visos sriovės sutinka,
skaityti nutarimais, turinčiais
gulti į busimosios T. T. pama-
tus. Gi įnešimus, visų nepatvir-
tintus, padėti į šalį.

Taip elgianties, neiškils jokių
nesusipratimų, ir tatai galima
turėti didesnį viltis viso darbo
pasekmingume. Jeigu elgtis ki-
taip, vargu bus kokia nors nau-
da. Vienu svarbiausių dalykų
šiam reikale, musų nuomone,
yra atsargumas. Skubindamiesi
ir greituoju viską darydami, ga-
lime susilaukti tiktai to paties,
ką turime su saimais. To gi at-
sikartojimas būtų daugiau negu
negeistinas.

Einant prie paties turinio raš-
telio, kurį talpiname šiame nu-
meryje, turime pripažinti, kad
pamatas, siulomas Tautos Tary-
bos sudarymui, vargu yra tinka-
mas. T. Tarybą mes suprantame
ne kaip organizaciją, draugijų,
centrą, bet kaip vietą, kurioje
galėtų susieiti įvairios sriovės.
Todėl atstovaujamos privaletų
buti ne organizacijos ir draugi-
jos, bet sriovės. Apie proporci-
onalį atstovavimą negalima kal-
bėti, kadangi ištikrujų nežinia
net nei artimi, kaip yra Ameri-
kos lietuvių išsiskirstę pagal
srioves. Todėl, visokių nesusi-
pratimų išvengimui ir pašalinimui
priežastį visokiam nežūsi-
ganėdinimui, geriausiai būtų, jei
visos sriovės būtų lygiai atsto-
vaujamos. Nėra reikalo, kad T.
Taryba būtų skaitlinga. Kiek-
viena sriovė galėtų buti atsto-
vaujama, sakysime, dviejų na-
rių. Susidarę šeši nariai galėtų
pasirinkti pašalinį žmogų kai-
po pirmininką. Tautos Taryba
iš septynių žmonių būtų, musų
nuomone, nei permaža, nei per-
didelė. Jei kartais būtų perdaug
darbo, jojo atlikimui T. Taryba
galėtų pašikviesti atskiras ypa-
tas arba ir draugijas. Supranta-
ma, pakviestoji neineitų T. Ta-
rybon, bet tik atliktų darbo per-
viršį.

Kas turėtų teisę rinkti atsto-
vus? Pradėjus tvertis centro
partijai, turime daug-maz for-
males įstaigas, reprezentuojan-
čias kiekvieną sriovę. Dešinysis
sparnas yra susispietęs apie
Liet. Rymo-Katalikų Federaci-
ją, prie kurios priklauso, regis
visos įžymesnės dešinės orga-
nizacijos. Kairysis sparnas turi
savo Liet. Socialistų Sąjungą
Amerikoje. Centras gi turi savo
Tautiškąją Partiją. Visos šios
trys įstaigos galėtų išrinkti po
du atstovus.

Kuomet, kur ir kaip pradėtų
T. Taryba veikti, yra ateties
klausimai. Dabar gi susitaikin-
kime dėlei pačios Tarybos. Mes
pasuilome abiem sparnam iš-
dėstyta čia sumanymą apsvars-
tyti".

T. PAUKŠTIS ATSIKAKO NUO KASIERYSTĖS.

Iš Tamo Paukščio gavome se-
kantį laišką:

"Suom pranešu visuomenėi,
kad įvykus nesusipratimams
tarp socialistų ir tautiečių taip
seimo metu ir po seimui, aš ma-
tydavas visokius ergelius ir kri-
vules (?), o šmeizimus laikraš-

čiuose, esu priverstas atsakyti,
iš komiteto į kurį tapau paskir-
tas Brooklyn seime.

Reikalaujant tautiečių delega-
tams, susirinkusiems Draugelio
svetainėje apsvarstyti Lietuvių
reikalus, aš apsiemiau buti ka-
sierium tautiečių partijos, ir da-
bar pasilieku kasierium kaip
Šelpimo Lietuvių nukentėjusių
karėje, taip Autonomijos fondo.

Aišku tad, kad socialistai turi
savo atskirą išdą, kurį kontro-
liuoja jų pačių partijos komisi-
ja, taipgi ir mes tautiečiai, tu-
rime savo išdą taipgi ir komisi-
ją, kuri kontroliuoja tautiečių
visą reikalą ir išdą. Kas norės
aukauti, gali aukas siųsti ten,
kur jam patinka. Mes už kitų
darbus neatsakome, tik atsaka-
kome už aukas pas mus sudėtas.
Aš pats suvedu penkioliką tūk-
stančių dolerių (\$15,000) kaucijos
už teisingą laikymą ir pas-
kirytumą aukų, sulig aukautojų
noro, ir po užiuorėjimo musų ko-
misijos, vedime atskiras atskaitas
fondo, kaip Lietuvių šelpi-
mo, taip ir Autonomijos.

Aukus priiminėjome pirma, ir
dabar priimame, ir prašome, kad
visuomenė gelbėtų savus brolius
ir seseris kožnas sulig savo iš-
galės.

Su tikra pagarba,
Thomas Paukštis,

Nors ir iš laiško nelabai aišku
nuo kokios kasierystės p. T.
Paukštis atsisako, o ypač neiš-
kuriu priežastis, del kurių tas da-
roma, galima dasiprotėti, kad p.
T. Paukštis atsisakė nuo Brook-
lyno Seimo jam paskirtos kasie-
riaus vietos ir pasilieka tik
"tautiečių partijos" kasieriumi.

Labai negeistina, kad taip
musų bendras darbas ardoma,
bet kas atsimeta, negalima pri-
versti jį eiti išvien. Ne-socialis-
tai skaldo, bet tie "tautiečiai",
ką Brooklyn seime padarė sa-
vo atskalą. Bet nėra reikalo lius-
ti, kur yra dar vienas kasierius
ir visas komitetas.

Laiškai Iš Tolimo Krašto.

Rusijos gyvenimo apžvalgi-
ninkas atsidurtų sunkiame pa-
dėjime, jeigu užsimanytų iškart-
apimti, aprėpti visą rusų gyve-
nimą. Karėi prasidėjus tiek
daug staiga įvyko atmainų, nau-
jienu, kad nežinai žmogus nuo
ko pradėti, ką pranešti, kas
svarbiau ir nežinai, ar galima
toms visoms neujienybėms tik-
kėti ir net kai-kas stebuklų at-
rodo. Pavizdin imkim nosis ir
blaiivybės klausimą. Juk visiems
yra žinoma, kad rusų gyvenimas
ankštai buvo susijungęs su gir-
tuklybe, rodos, be degtinės sun-
ku buvo įsivaizdinti rusų gyve-
nimą. Blaiivi Rusija! Juk, rods
buvo absurdu, o juk dabar
jinai tokia. Blaiiva! Degtinė ir
abelnai alkoholiniai gėralai už-
drausta pardavinėti ir ne tik ka-
rės laiku, bet šiomis dienomis
caras pranešė, kad jis ir ant vi-
sados nutarė uždrausti alkoholi-
nius gėralus pardavinėti. O
juk reikia žinoti, kad čia poli-
tikoj žingsnis labai svarbus,
ypač finansuose, nes iš degtinės
pardavinėjimo valdžia gavo ge-
rą pelną! Ir delto tuom labiau
degtinės uždraudimas yra, tary-
tum garantija geresnės, švieses-
nės Rusijos ateties, kurios atė-
tyje, bent matyti noras. Im-
kim, nors ir pažadėjimą lenkams
autonomijos. Seniaus but į tai
žiūrėta, kaip į popiergalį, kitaip
išsireiškiant, į popiering auto-
nomiją, o dabar nenoromis tiki-
si, ir norisi tikėti. Jau daug įvy-
ko tokių atsitikimų, kurie verčia
tikėti. Rusai, valdžios politikos
šalininkai, milionieriai šimtus
tukstančių aukoja nuo karės
nukentėjusiems lenkams. Pusiaur
valdžios laikraščiai ragina dėti
aukas lenkams. Seniau rusų
liaudis su nepasitikėjimu žiūrė-
jo į lenkus, o dabar broliuojasi-
giminiuojasi. Maskvoj nuo karės

lauko lenkus pabėgėlius rusai
kuomieliausiai sutinka ir sten-
giasi, visame kame padėti, tas
pats ir Petrapilij, čia net vie-
šai tris dienas leidžia aukas rink-
ti. Vietomis namai lenkų vė-
liavomis papuošti, o seniau už
tai but Sibiran siunciami!

Rusų visuomenėj nudien partij-
os rybos tartum išnyko, gin-
čai sumenkėjo, visi trokšta (ne
visi R.) karės laimingo užbaigi-
mo, vokiečio apgalėjimo.

Ir visi, pradėdant inteligentu,
baigiant bemokslui, tiek turuo-
liu, tiek varguoliu, neskiriant
pažiūrų mielu noru eina kariau-
ti. Net studentija ir ta veržiasi
karėn. Ir nenuostabu, jog šio-
je karėje, rusai kovoja prieš vo-
kiečius, kurie yra ekonominiai
jų paverge. Jei vokiečiai lai-
mėtų, tai vėla rusai ilgiems me-
tams liktų, kaip ekonominiai,
taip ir dvasiniai vokiečių pa-
vargti. Rusams tuomet reiktų
didelę kontribuciją užmokėti
butų nuo vakarų Europos kul-
tūros atskirti. Vokiečiai tuomet
visas pajiegas dėtu, kad rusai
vėla neįsigalėtų, kad paskui vo-
kiečius neapgalėtų, delto rusai
ilgus metus vilktų vokiečių
jungą.

Juk šios karės priežastimi
yra ekonominiai reikalai. Pasta-
raisiais metais pramonė Euro-
pos valstijose žymiai pakilo
ypač Rusijoje buvo laukiama
didelis krizisas, nes pramonės
išdirbimus nebuvo jau kur pa-
dėti, (o visuomenė badmiravo.
R.), buvo reikalinga užkariauti
rinką. Tatai ir karė vėliau ar
ankščiau turės kilti. Reikėjo
vieną iš tų didesniųjų valstijų
praryti, kad pramonės išdirbi-
niamis suradus sau rinką. Del-
to ir su tokiu nepaprastu įni-
timu tos valstijos dabar kariau-
ja, delto ir tokiu nepaprastu
žiaurumu atsizymi šioji karė,
kokios dar istorija nežino. Ir
tai aišku, nes kiekviena tų val-
stijų kariauja už savo gyvybę!
Kokios karės pasekmės nebūtu,
bet vistiek galima laukti, kad
šioji karė neša pasauliui palen-
gavinimą, kad militarizmas bent
kiek bus sumažintas, bent ilges-
niam laikui. Podraug gal ir
Lenkija liks savarnik, atstisos
ant kojų. Nors viena tauta iš
numirusių kelsis. O kas žino,
gal ir Rusijos gyvenimas po šios
karės blavesniu, šviesesniu pa-
liks. Gal karė neša jai laimingą
ateitį. Tikimės, po šios karės
Rusiją matyti blaiivą, laimingą!
O jei Rusijos gyvenimas liks
geresniu, podraug ir lietuviui
skursnus, niuklus gyvenimas
bus skaitesnis!

Jau rašiau, kad Suvalkų gu-
berniaja sunkiai nukentėjo nuo
karės, nudien gavau žinių, kad
vietiniai gyventojai jau nebu-
turi ką valgyti. Podraug ir Su-
valkų gub. moksleiviai atsidurė
begalo sunkiame padėjime, dar
nevisi gavo žinių iš tėvų ir ne-
žino ar gyvi, sveiki. Nebeturi
kur pasidėti. Kuomet iš namų
išvažiavo Rusijos miestuosna
mokslą tęsti toliau, dar vokiečių
tenais nebuvo, tik paskiaus jie
atėjo, taigi, tokiu būdu moks-
leivių ryšiai su tėvais nutruko,
o daugeliui, išseko ir paspiertes
šaltinis. Miestuose uždurbis
moksleiviui dabar labai sunku
gauti. Pašalinės pagalbos taip
kaip nėra. Tatai padėjimas ytin
sunkus.

Šiais metais augštesniųjų
mokyklų moksleiviai ir imami
kariuomenėn, bet ne visi, o tik
tiek, kuriems šiemet reikia ka-
riuomenėn stoti, visi kiti neima-
mi.

"Lietuvos Žinios" ir vėla pra-
dės eiti. "Petrapilės Balsas" iš-
eis lapkričio 14 dieną. "Vilnis",
lietuvių darbininkų savaitraštis
sustojo tik laikinai, geresniems
laikams atėjus, jinai vėla eis.

J. B.—dis.

Spalio 25, 1914 m.

Rockefelleris Reikalauja, Kad Iširtų Jo Piktadarystes.

Jau yra žinoma, kad Colorado darbininkų padėjimas ir tenyškųjų kasyklų savininkų, priešakyje kurių stovi John D. Rockefelleris Jr., piktadarystės privertė net federalę Jungtinių Valstijų valdybą nuskirti komisiją ištirimui viso dalyko. Suprantama, kad jau kelios tokios komisijos tirinėjo darbininkų padėjimą ir jų nepasitenkinimo priežastis West Virginijoje, Michigane ir Colorado, tačiau tais "ištirimais" ir užsibaigė. Nė žingsneliu nenužengta pirmyn link pagerinimo tųjų darbininkų padėjimo, o ištirimai pasilieką gal tik tyrinėtojų žinioje. Toks valdžios visuomenę akių muilimas — tai paprastas dalykas. Bet kad patsai piktadarys reikalautų išsiviesti jo piktus darbus visuomenę, tai truputį ypač nemastanciam žmogui keistai atrodė. Rockefelleris, kaip buržuazijos spauda apskelbė jau, nėra taip didelis piktadarius, kuris įsako moteris, vyrus ir kūdikius, reikalaujančius duonos ir pastogės, šaudyti skersti ir gyvais liepsnose sudėginti. Rockefelleris yra dievobaimingu biblijinės doros mokytoju ir darbininkams nori labai padaryti paskiriant šimtą milijonų dolerių, kad ištyrus priežastis, kurios darbininkus daro nelaimingais!

Turbūt negali būti bjaurėsnes pasityčiojimas iš nelaimingų darbininkų, turbūt negal būt didesnis pajukimas visuomenės nesupratimo. Bet Rockefelleris tai daro, o laikraštija iškelia jį į padanges, kaip prakliniausį ir žmoniškiausį žmogų, kuris skiria net šimtą milijonų dolerių, kad "suradus" priežastis, kurios darbininkus daro nelaimingais. Ir visa toji istorija išrodo kaip iš pasakų paimti atsitikimai. Vienok tokie atsitikimai ir tikrenybėje yra galimi šiandien tokioje visuomenėje, kur didelis jos didžiulia įsitikėjusi, jog pinigais visagalys ir jam nereikalingi net suformulavimai dalyko. Jeigu žmonės nepasitenkina tuomi, kad jų apsiplėšia ir žudo, užtenka to, idant plėšikas ir razbaininkas paskirtų išplėšyti pinigų dalį savo bendrams, kad tie iširtų ir surastų priežastį, kodėl apsiplėštieji neužsiganedina iš savo padėjimo, ir tasai plėšikas jau liekasi gerbiamu, o tų ištyrimų rezultatas turi įtikrinti nuskriaustuosius, jog kaltininkas nėra kaltininku, bet kalti patys nuskriaustieji.

Rockefelleriui ne darbininkų nelaimingumas parupo, bet klaidinimas nemastancijų, kad jie nedasiprotėtų kas ištikrųjų yra priežastis jų nelaimingumo, skriaudų ir skurdo. Jeigu darbininkai tas priežastis žinotų, tai nė Rockefelleris, nė jam panašūs kapitalistas niekad neskirytų šimto milijonų dolerių del išaiškinimo jiems viso pikto priežastį, nes jie tų šimtų milijonų dolerių neturėtų, kadangi darbininkai žinodami savo nelaimių priežastis jās panaikintų ir atimty galę panašiams Rockefelleriui plėšikams pasisavinti visą jų darbo vaisių, o patiems likti be duonos ir pastogės.

Didelė Jungtinių Amerikos Valstijų darbininkų dalis, kaip ir jų vadovas Samuel Gompers iš tokios tyrinėjimo komisijos nereikalauja nieko kito, kaip tik išvilkti aikštėn brutaliskumą pačių Rockefellerių. Tas tiek reikią, kiek pasakyti, idant vagis dalį pavogtų pinigų suvargtų praparodymui savo vagystės. Gompersas tokios komisijos reikalauja ir pasakoją, kad už "Rockefellerio pinigų galima bus praparodyti Rockefellerio nedorybę. Nejaugi ir be to tyrinėjimo ponui Gompersui nėra žinoma to pono Rockefellerio nedorybė? Bet Gompersas ir United Mine Workers unijos

pirmininkas vagių žibintaitės reflektus atkreipia prieš apsiplėšiamų darbininkų akis, kad juos apjakinis ir tamsoje vagystę paslėpus. Tokie kapitalistų "broliai" apreiškia, kad "darbininkas reikalauja truputį daugiau valgyt, turėt daugiau pasilsio ir smagumų" delto reikią suvartoti tuo tikslu, kad tai praparodžius, net šimtą milijonų dolerių, iš kurių šimtam tūkstančių darbininkų algas galima pakelti. Kitais žodžiais sakant, kad jeigu kapitalistai nors pusę tų pinigų, kuriuos pasisavina iš darbininkų uždario atiduoty patiems darbininkams, kaip juo uždirbtą algą, tai darbininkai ir be komisijų patarnavimo išsiaiškintų sau priežastis, darančias visuomenės didžiumą nepatenkintą savo buviu. Darbininkų klesą kencia, bet kencia delei savo tamsumo ir nesupratimo. Tiems darbininkams galima įpasakoti, jog jų išnaudojimas daromas del jų labo. Jiems su pagelba buržuazijinės spaudos galima įpasakoti, kad tyrinėjimo komisijos darbas daromas jų naudai ir kad už tuos komisijos darbus kapitalistai turi atmokėti iš savo kišenės.

Kapitalistai tuo "ištirimu" visai nenuogaudauja, nesa mano, kad darbo žmonės perdaug kvaili, kad galėtų suprasti kokio tikslu tas daroma. Tik darbininkų klesos tamsumas gali daleisti tokį iš darbininkų, kurie yra sutvertoti viso, kas tik suteikia laimės ir pasitenkinimus, bjaurų pasityčiojimą. Europoje panašų pasityčiojimų darbo žmonės iš savęs daryti savo skriaudikams neleistų.

Atminčiai drg. Juozo Karausko.

(Gimęs 1886 metuose, mirė Dec. 10, 1913. Plačiau aprašyta "Kovos" N 52, 1913.)

Tą keletą eilučių rašau, kad atidavus pagarbą mūsų visų vietinių draugų numylėto priešlaui, bandro ir draugo atminčiai. Vienas ketvirtis šimtmečio ir tris metai atgal toje mūsų vargo ir rupecsių šalyje Lietuvoje, ukininko grincioje gimėtas mūsų draugas, kurio gyvenimą čion paminėiu. Motina jo, vargo ir rupecsių jurės vilnių apsiausta, kovojų valdydama jo gyvatous laivelį, išsaugojū nuo suduzimo. Įtekmėje žaliuojančių dirvų, žydinčių lankų ir ošiančių girių, gamta jį išauklėjo sveiku ir stipriu vyru.

Kad išvengus to visų neapkenčiamo skurdo, nuo kurio šalinasi kiekvienas, kurio širdis plaka, kad gyventi, o protas veikia, kad tvirti — jis atkeliauo į šią šalį. Šioje šalyje, kur išnaudojimas milijonų vargdenių per visuomenę nieko nesutveriančių žmonių saujalę apsiereiskia labai aiškiai, velionis, pamatęs tas skriaudas, prisidėjo prie mažiajo, bet galingo ir greit augančio platyn ir didyn susipratusių lietuvių darbininkų būrelio. Jis saiki su kitais draugais matė, kad po žvaigždėtu dangum, kur kiekvienam, sąrlė lygiai teikia savo malones: šilumą ir šviešą, ir žvaigždės bendrai visiems lygiai siuncia savo viliojantį misteriską mirgsėjimą, yra ir daug skaumo, vargo, apmaudos ir nelaimių. Jis matė tas motinų už nelaiū numirusius kūdikius išvertkas ašaras, kurios užpildytų plačią upę; jis matė tą skausmą, kurį kentė darbininkas, nukrižiavotas dabartiniam neteisybės surėdyme; jis matė tuos vargus, kuriuos nešė su dideliu kantrumu pavergtoji, nesupratusoji darbo liaudis; jis matė tąs godaus kapitalizmo sutvertas nelaimės, kurios kasdien ištraukia iš darbininkų šeimynų sunus ir dukteris, brolius ir sesris, tėvus ir motinas; jis matė, kaip neteisybė, skriaudą ir pažeminimą kancia tie, kurie

pasaulį valdydina ir peni, rėdo ir puošia, linksmina ir aprupina kuomi tik reikią; jis matė daugelį kitų dalykų, bet apart visų dalykų jis matė didžiausį, butent tą, kad žmogus yra gamtos sutvertas buti valdonu ir viešpačiu gamtoje, o ne vergu tokio-jau tvarinio — kito žmogaus. Jis matydamas visą tai norėjo savo kitiems, pavergtiems draugams tai parodyti. Jojo krutinėje degė širdis, kuri neapkętė skriaudos, o jojo protė viešpatavo troškimas savo broliams darbininkams, klaidiojantiems dar klesinėje nesupratimo tamsoje, atidaryti akis, parodyti jų skriaudas ir nušviesti jiems kelią, vedantį prie geresnės, šviesesnės, linksmesnės ir laimesnės ateities.

Neturėdamas progos apsišviesti, kuomet buvo mokimosi laikas, jis negalėjo žodžiais išreikšti taip, kaip jis savo širdyje atjautė. Jis nusprendė mokinies. Mokinies niekad nėra pervalu. Dirbo gana lengvą darbą, bet tame darbe tankiai prisiejo dirbti nedėlidniais, tai yra, tiesiog tomis dienomis, kada norinties lavinties parankiausiu susirinkti. Jis išsivadėjo tuo darbu, kuris sulaukė jį nuo lavinimosi. Jo krutinėje siautė teisinga pasmerkimo liepsna linkui šiandieninio surėdymo; jis norėjo kuogreiciausia prasilaivinti, kad kelti protą dar neįbudusių ir nesupratusių darbininkų-brolių; jis pametė savo pirmesnj darbą ir pradėjo dirbti prastesnj, sunkesnj ir pavojingesnj. Tas darbas žadėjo jam daugiau liusoos laiko, bet atsitiko nelaimė ir jo — nebeliko.

Gamtos stebuklingai sutaisyta gyvybės styga tapo pertraukta ir iš mūsų darbštaus, niekad nenulstantio draugo turime tik tai dulkių kruvelę.

Tasai draugas, kaip ir daugybė kitų nuzudomų darbininkų yra auka šiandieninio kapitalistiskiojo surėdymo. Šiandien išnaudotojas kapitalistas neapsaugoja pavojingas mašinas delei to, kad jam pigiau apsieina nuzudytų darbininkų palaidojimo bilas apmokėti, negu kad pačias mašinas apsaugoti, negu kiekzilius ir laivus gerai įrengti, kad apsaugojus nuo susidauzymas mūsų draugas, kurio gyvenimą čion paminėiu. Motina jo, vargo ir rupecsių jurės vilnių apsiausta, kovojų valdydama jo gyvatous laivelį, išsaugojū nuo suduzimo. Įtekmėje žaliuojančių dirvų, žydinčių lankų ir ošiančių girių, gamta jį išauklėjo sveiku ir stipriu vyru.

Kad išvengus to visų neapkenčiamo skurdo, nuo kurio šalinasi kiekvienas, kurio širdis plaka, kad gyventi, o protas veikia, kad tvirti — jis atkeliauo į šią šalį. Šioje šalyje, kur išnaudojimas milijonų vargdenių per visuomenę nieko nesutveriančių žmonių saujalę apsiereiskia labai aiškiai, velionis, pamatęs tas skriaudas, prisidėjo prie mažiajo, bet galingo ir greit augančio platyn ir didyn susipratusių lietuvių darbininkų būrelio. Jis saiki su kitais draugais matė, kad po žvaigždėtu dangum, kur kiekvienam, sąrlė lygiai teikia savo malones: šilumą ir šviešą, ir žvaigždės bendrai visiems lygiai siuncia savo viliojantį misteriską mirgsėjimą, yra ir daug skaumo, vargo, apmaudos ir nelaimių. Jis matė tas motinų už nelaiū numirusius kūdikius išvertkas ašaras, kurios užpildytų plačią upę; jis matė tą skausmą, kurį kentė darbininkas, nukrižiavotas dabartiniam neteisybės surėdyme; jis matė tuos vargus, kuriuos nešė su dideliu kantrumu pavergtoji, nesupratusoji darbo liaudis; jis matė tąs godaus kapitalizmo sutvertas nelaimės, kurios kasdien ištraukia iš darbininkų šeimynų sunus ir dukteris, brolius ir sesris, tėvus ir motinas; jis matė, kaip neteisybė, skriaudą ir pažeminimą kancia tie, kurie

kius. Nepaliaukime pakol žmonijos tikslas—laimė nebus atsiektas; tikėjimu — žmoniškumas; dievu — meilė. Nenustokime, pakol našlaičių ašaros nebus nudziovintos, motinos širdperša — užmiršta; vargas ir skurdas dingęs; skausmas ir neapykanta — išnykę iš žmonių tarpo ir paskandinti nesugrįžtančios praeties okeano bedugnėse. Tuomet žmonija iš šio nemalonaus, netikusio ir negražiaus surėdymo įeis į naują gaidynę, kaip iš negražios žemės išauga ir pražydi stebuklinga, visų mylima lelija savo baltu žiedu, taip žmonija iš šios gaidynės — kapitalizmo — įeis į naują gaidynę — Socializmą!

Mes gyvieji panaikinant šį surėdymą ir įvykdant naujį, atkersiname už šavo nuzudytuosius draugus. Todėl prie darbo!

C. A. Herman.

Polemika Ir Kritika.

TARP LIETUVIO KUNIGO IR SOCIALISTO.

Katalikiškas laikraštis "Draugas", gavęs nuo kun. J. Dabužinskio, mano straipsnj "Kunigiška Logika", ir septynių špaltų straipsnj kun. D., užvadintą "Juliaus V. Sweetros Marmalienė", kaipo kun. D., ir "Draugo" redakcija, palindama ištisai mano straipsnj ir kun. D., prierašą, patare savo skaitytojams su atyda perskaityti juos abudu kaipo "kritiką tarp lietuvių kunigo ir lietuvių socialisto". "Draugo" skaitytojai gal ir seks jās skaitydami atydziai.

Kaip jau buvau rašęs "Kovoje", kad kun. Dabužinskas savo prakalboje rugsėjo 14 d. š. m. apšmeižė viso pasaulio socialistus, ir kad to susirinkimo tvarkvedžiai lyg kazokas su nagaikiu užtvirtino kun. D. begėdiškus žodžius, neduodami priešingai pusei nė vienu žodžiu pasiaiskint, todėl skaičiau sau už pareigą pareikalauti nuo kun. D. viešai per laikraštį atsakyti, parašiau j "Kovą" trumpą straipsniuką "Kunigiška Logika", tai kun. D. atsakymui parašė septynių špaltų straipsnj.

Kada pakliuvo man į rankas (nors jau ir gana vėlai) "Draugo" 43 nr., kuriame tilpo kun. D. man atsakymas, pamačiau kokių žmogų yra kun. D. Ištikrųjų aš pripažįstu, kad kun. D. parašė tikrą "marmalienę", kurioje nė mažiausios kibirkštėlės teisybės nerasi, bet melo užtektinai.

Kadangi kun. D. nepasiuntė savo man atsakymą j "Kovą", kur tilpo mano straipsnis, bet pasiuntė jį j "Draugą", kuris mano buvaines nelanko, tai visos teisybės išparodymas užsivilkio, bet kadangi kun. D. net verkdamas (žinoma del pridenimo melų) įtaria mane pramaniusiu jam daug nebutų dalykų, kaipo tai vagystė, žmogžudystė, plėšimas ir tuo jo ypatą apšmeižiau, aišku, kad esu apšmeižtas, bet aš nesiteisinsiu, vien nenorėdamas išplėsti kun. D. "doros turtus" ir puldyti jo garbingą vardą, noriu visą dalyką plačiau išaiškinti. Aš niekad ir niekur dar nėsu įtaręs kunigą J. Dabužinską, nė jokioj žmogžudystėj, nė jokioj vagystėj, nė turtų plėšime, etc., aš tvirtai sakau, kad kun. D. negalės prirodyti tą iki savo grabo lentos. Ateityje gal ir pasitaikys proga įtarti kun. D. kame nors tam panašaus, bet iki šiai dienai nieko tokio dar nėra.

Kritikuoti kun. D., tai aš jau esu truputį kritikavęs, o kartu bandysiu plačiau kritikuoti, bet kun. D. visųpirma turi žinoti tą, kad kritika yra kritika, o melas — melas, šmeizimas — šmeizimas, o faktas — faktas; taigi jei aš kritikavau kun. D., tai aš jį nė šmeiziau, jeigu bučiau įtaręs kame nors, tai bučiau kartu ir faktus pridavęs ir tas būtų pasi-

likęs tarimu, o ne kritika. Bet matyt, kun. D., kad visai tą nesupranta ir del išsisukimo iš savo melagysčių, sako, kad aš jį apšmeižiau, įtardamas nebutuose dalykuose.

Ar melagystėje, sakai, aš tave įtariau? Taip! Ir dabar įtarsiu, parodydamas faktus, lai mato visi, kaip dvasiškas tėvas užsičiūš savo sąžinę už čebato aulo drjsta begėdiškai meluoti. Gaila, kad negaliu ištisai visą jo "marmalienę" talpinti, vietla laikraštėje, ypač "Kovoje" yra labai brangi, delto tik stambesnius Kristaus įpėdinio melus bandysiu išvilkti j aikštę — smulkesnius aplesiu.

Kun. D. snausdamas pasakoją: "Gyvenantiems Rusijoje kartais tekdavo patirti "kazokų nagaikos užvirtinančios" mokslo liškos valdžios draudimus, aiškinti daromas žmonėms neteisybes.

"Tą ir pats patyriau. Keliaudamas gi Amerikon, maniau, kad liuosybės šalyje "kazokų nagaikos" nebebusiā, ir visokias neteisybes išrodinėti visiems valia, tai gi ir man bus galima. Tečiau dikciai apsviliau. Š. m. spalij 2 d. ir kitomis dienomis man tapo "kazokų nagaikos" ir pagrumota ir sulig "kazokų nagaikos" etikos nuteista. Tą "kazokų nagaikos" rolę Amerikoje pasirodė bepildas Julius V. Sweetra, turj dar ir savo kompanijā ar kuopā, kaip tai jo rašytos j mane gramatos rodo."

Bet štai klausyk ką jis palindęs sako:

"Julius V. Sweetrai matyt nepatiko, kam aš savo kalboje rugsėjo 14 d. š. m. nurodziau, jog raudonosios savaitės agentai stambiai žmonėms primelavo, tvirtindami, kad dabartinėje Europoje karjė socialistai nedalyvauja, ir kad tą karę sukūrė visų kitų partijų žmonės ir visi "kiti pasaulio parazitai".

Raudonosios savaitės agentai tokių melagysčių niekam netvirtino. Nė aš, nė kitas kalbėtojas nesakė, kad dabartinė karjė socialistai dalyvauja ar nedalyvauja, šis klausimas buvo visai nepaliestas, ir tą kun. D. niekuomet negalėsi darodyti. Aš savo prakalboj taip pasakiau, ką ir pats kun. D. budamas "Raudonosios savaitės" prakalbose džentelmoniškai sau klausėsi ir girdėjo — "jeigu tie aštuoniolika ar dvidešimts milijonų karėvių, ką stovi ant karės lauko, suprastų, jog jie yra žmonės, o ne žvėrys ir, kaipo žmonės, metę šalin ginklus sueity visi j kruvā ir aptartų savo nelaimingo gyvenimo reikalus, be abejonės, jie nesizudyty vieni kitų be mažiausio vieni kitiems prasikaltimo, bet dabar jie tai daro tik delto, kad jie dar teisybės nesupranta, kad jiems yra taip paliepta ir, jie pildo savo pona įsakymus; reikią jie dar nėra socialistais, nes jeigu jie būtų socialistais, jie tos kvailystės niekuomet nepildytų", ir šiuos mano žodžius pats kun. D. girdėjai, kaip ir visi Newarko j prakalbas susirinkę žmonės, kurie bus liudininkais. O jeigu, kurie jau mes ir ištikrųjų melavome, tai kam kun. D. davei mums ten meluoti, delko tu nepareikalavai" nuo mūsų teisybės ant vietos, taip kaip mes, socialistai pareikalavom teisybės nuo tavęs rugsėjo 14 d. š. m. Jeigu tu butum tą padaręs, be abejonės, mes butume atšaukę savo melus. Taigi čia yra aišku, kad kun. D. negalėjo iš mūsų pareikalauti to, ko ten visai nebuvo, ir čia neva teisdamas save kun. D. aiškiai per akis sumelavo.

"Netiko Julijui V. Sweetrai teisybė, kad ir socialistai visų kovojančių šalių ima dalyvumą šiame kruviname Europos puote. Įsiširdijęs už tokią mano špygos kišeniūje karžygišką J. V. S.) drąsą sakyti teisybę ir neduoti savęs ir kitų mūlinti,

Julius V. Sweetra nė saukti, kad besąžiniškai šmeižęs viso pasaulio socialistus, ir tuo savo šauksmu pramanė man kaltybę kaip, kad "kazokų nagaikos" šaukdamos: — griauni caro valdžios atramas, — sudaro kaltybę ir gausa teisę jį sukapatoti. Sulig "kazokų nagaikos" mada manė "nuturturavō" Julius V. Sweetra".

Jeigu gi drąsus špygos kišeniūje karžygis kun. D. drjso sakyti teisybę, išparodydamas socialistų melagystes, tai delko jis nebuvo gana drąsus ir melagiams duoti nors keliais žodžiais pasiaškinti tame pat susirinkime?

Jeigu gi kun. D. buvo gana drąsus išaiškinti socialistų nedorus pasielgimus visuomeniškuose dalykuose, tai delko kun. D. nebuvo gan drąsus duoti man atsakymā ant mano laiskų, kurių savo "marmalienėj" kun. D. neuzgina, kuriais aš kvieciau jį stoti j debatus arba diskusijas? Delko gi jis nebuvo gana drąsus stoti j debatus? Delko gi tas špygos kišeniūje karžygis kun. D. nedrjso ateiti j diskusijas?

Kaip krikščionj sako, kad piktąjį dvasia (velnias) nedrjso atsistoti prieš krikščioniškā kryžių, ant kurio nukryžiavotas teisybės vyras Kristus, tik delto, kad tame kryžiuje yra šventoji teisybė, taip ir kun. D., žinodamas, kad pas socialistus yra logika, principai, faktai ir jujų pusėje ta šventoji teisybė, prieš kurią ir kun. Dabužinskas nedrjso atsistoti.

Kun. D. yra begalo drąsus tiktai ten, kur jis žino, kad už po pečių stovi ištikimi ir akli tvarvedžiai, kurie lyg kazokas nagaika užvirtina jo bjauriausias melagystes, neduodami užpultiems nė vienu žodžiu pasiaiskinti. Kun. D. tik tenai narusus begalo, kur iš stiklo apsišvietė parapijonis jam rankas laizydami ugnim sjaunja j socialistus. Kun. Dabužinskas net ir savo klebonijoje yra gana drąsus rašinėti ilgus "marmalienes" bjauriausių melagysčių tik tol, kol jis nemato socialistų prieš save, bet jeigu, neduok dieve, ant jo nelaimės atsistotų kokis socialistas priešais jo akis ir klebonijoje, tai kun. D. ir iš klebonijos dumty, kur jį tik jo akjės vestų, lyg toji pikta dvasia nuo krikščioniškojo kryžiaus.

Taigi, gana aišku, kokiu kun. D. yra dvasišku piemeniu, kokiu jis yra Kristaus įpėdiniu. Kristus "palikęs devyniosdešimtj devynias geras avis ējo įieškoti vienos paklydusios", o kun. D., budamas jo įpėdiniu, nenori ir neina įieškoti 99 paklydusių avių. Kristus savo laiku ējo basas, be kepurės, apdriskęs, alkanas po nepažįstamus žmones ir mokino juos doros ir artimo meilės, o kun. D. dabartinėj gaidynėj vaikščioti basam, apdriskusiam ir alkanam, jau nereikią, jis važiuoja automobiliūje pas savo broltaučius lietuvius, tik tegul jis atvažiuoja atvarsti "paklydusius" žmones ant gero kelio. Bet matomai kun. D. pañiekindamas Kristų ir jo gerą mokslā visai to nė nemano daryti. Delko? — Delto, kad jis yra pats didžiausias bedievis, jis yra Kristus ir jo gero mokslo griovikas ir niekintojas, jis yra begėdiškas išnaudotojas.

(T. b.)

Kad darbininkai idrbtų del socializmo, tai neuzilgo jie galėtų dirbti del savęs.

Kad darbininkai atsiskytų eiti j karę, tada išnyktų karės.

Darbininkas yra bėdinas, bet jis padaro kapitalistā bagotu. Kapitalistas yra bagotas, bet jis padaro darbininkā bėdinu.

Darykit gerai—sako kapitalistas,—bet žiurė, kad tas labas nebutų daromas tau pačiam.

Vertė iš angliško V. Ivonaitis.

K. MARX ir F. ENGELS.

KOMUNISTU MANIFESTAS

nė, stengėsi atkalbinti darbininkų klesą nuo visokio revoliucijinio judėjimo, prirodant, kad tai klesai naudingi gali būti ne tas bei kitas politiškas perkeitimas, bet tik permainymas ekonominių santykių. Buržuazinis socializmas perkeitimu materialiu sąlygų visai nemano naikinti buržuazinę išdirbystės organizaciją, kas gali but atsiekt tik revoliucijos keliu; siuloma vien administracijos keliu gerinti gyvuojančias išdirbystės sąlygas. Tokie pagerinimai negali perkeisti santykių tarp kapitalo ir darbo, tik sumažintų buržuazijai lėšas jos viešpatavimo ir palengvintų jai valstybinę ekonomiją.

Tasai buržuazijos socializmas tikriausiai išsireiškia tuomet, kada persikeičia į paprastą retoriškąją figurą.

Laisvė vaizbos—vardan darbininkų klesos interesų; apsaugos muitai—vardan darbininkų klesos interesų; kalėjimai—vardan darbininkų klesos interesų—štai vienatinis rimtai buržuazijos socializmo ištartas žodis.

Nesa buržuazijos socializmas nuveda prie tikrinimo, kad išnaudotojas yra išnaudotoju delei darbininkų klesos interesų.

3. Kritiškai-utopijinis socializmas ir komunizmas.

Nekalbame čia apie literatūrą, kuri visose naujaikių didžioje revoliucijoje išreiškė proletariato reikalavimus*).

Pirmi proletariato bandymai laiku visuotinio protų sukilimo, laiku feodalio surėdymo griovimo, kad tiesioginiai perversai savo klesinį interesą; tie bandymai, suprantama, turėjo atsimušti į neganėtiną proletariato išsiplėtojamą lygiai kaip ir į stoką proletariato išsiiluosavimui butinų sąlygų, kurios yra buržuazijinio laikotarpio produktu. Revoliucioninė literatūra lydinti tą pirmą proletariato žingsnį savo juroje yra perdėm reakcioninė; ji norinti ascetizmo ir begailestingos dirbtinos nivelacijos vardan lygybės.

Tikrenybėje socialistiškos ir komunistiškos St. Simono, Fourier'o, Owen'o ir kt. sistemos pačios iš pirmojo laikotarpio, kuomet proletariato su buržuazija kova dar "neišsivysčiusi", apie ką augščiau kalbėta**).

Tų sistemų tvaršliai jau pastebi antagonizmą, lygiai kaip ir destrukcijinių elementų pačioje esančioje visuomenėje veikmę, tačiau proletariatu nepriduoda jie jokios istorinės savarankiškos rolės; proletariato judėjimuose nemato jokio jam priklausiančio politiško judėjimo. Kadangi klesų antagonizmo apribavimas žengia sykiu su pramonijos išsiplėtojimu, jie tat nesuranda ganėtinu materialinių sąlygų, reikalingų proletariato išsiiluosavimui, o todėl, kad jās sutvėrus stengiasi atidengti socialį mokslą, jieško socialių tiesių.

Ažuot visuomeninio veikimo pasirodo čia jų asmeniškų tverybės veikmę, azuot istorinių išsiiluosavimo sąlygų—fantastinės sąlygos, azuot išpalengvo žengiančios proletariato klesinės organizacijos—nauja visuomeninė jų pačių išrasta organizacija. Ateities istorijoje mato jie vien propagandą jų dėsnių ir praktinę įvykdinimą savų visuomeninių planų.

Berods, suprato jie, kad reformatoriškuose savo sumanymuose jie gina proletariato reikalus, kaipo labiausiai kenkiančios klesos, bet negalėjo jie suprasti to, kad proletariatas gali buti kuo kitu negu visuomenėje labiausiai nuskrastų žmonių klesas.

Dar neišvystyta klesų kovos forma, kaip ir jų pačių socialė stovėnė leidžia jiems skaityties augštesniais už visokį klesinį antagonizmą, ir norį pagerinti buvio sąlygas visiems visuomenės nariams, neišskiriant net tų, kurie joje geriausiai apsidėdo, ir delto gi nuolat kalba į visą visuomenę be skirtumo, o net ir daugiausiai į viešpataujančias klesas. Tik reikia suprasti jų planą, kad pripažins jį galimaisiu geriausios visuomenės planu.

Atmesdami visokią politiškąją, o ypačiai revoliucijinę veikmę, jie nori savo sieki pasiekti ramiu budu, mėgindami šmulkių ir paprastai visuomet negyvais gimusių eksperimentų pavyzdžiais iškovoti naujosios visuomenės evengelijos pripažinimą.

Fantastiškas nupaveikslavimas ateities surėdymo padarytas tuo laiku, kuomet proletariatas buvo dar labai neišvystytas ir delto pats savo stovėnė fantastiškai tenuokė, pilnai atsako jo pirmiesiems instinktyviems užsidegimams ir besiveržimams link visuomenės perkeitimo.

Tačiau turime ir kritišką tosios mokyklos raštuose elementą. Jie užsiuola visus pamatus esančiojo surėdymo ir tuomi patiekia brangintą darbininkų švietimui medžiagą. Jų pozityvės pažiūros link ateities surėdymo pav., panaikinimas antagonizmo tarpe miesto ir kaimo, panaikinimas šeimos, privatinio pelno, samdomojo darbo, skelbimas visuomeninės harmonijos, persikeitimas valstybės į administraciją, besivaduojančią vien produkcija—visa tai išreiškia tik butinumą panaikinimo klesų neapsikentimo, kuris tuomet kaitik pradėjo plėtoties, o tuotarpu jiems

*) Raštai Baboefo ir kitų.

**) Žiūrėk skirsnį Buržuazija ir proletariatas.

buvo žinomas vos tik pirmoj neturinčioj formų definicijoj. Delto gi visos tos pažiūros čia turi charakterį visišką svajonės.

Historinė pažanga laipsniškai gamina kritiškai-utopijinio socializmo autoriteto puolimą. Kiek klesų kova plėtojasi ir definicija auga, tiek fantastiškas ant jos iškilimas ir nemažiau fantastiškas jos naikinimas nustoja savo vertės ir visokio teoretinio nupamatavimo. Jeigu tų sistemų tvaršliai daugelyje sykių buvo revoliucionieriais, tai jų mokiniai konstituavosi visuomet į reakcionierines sekas. Priešais proletariato progresyvių plėtojimąsi jie stvoja neatmainingai su savo mokytojų pasenusiomis pavžvalgoms. Konsekvenciškai jie norėtų klesų kovą sušvelninti ir priešingybės išvengti. Nuolat svajoja apie surealizavimą savo svajonių per įsteigimą falansterų, komunistiškųjų kolonijų bei kokios mažos Ikarijos—to naujo laidinėlio "išliuosotosios Jeruzalės"—ir tuo tikslu nuolat apeliuoja į buržuazijos širdžių ir mašinų labdarybę. Pamažu gi pereina augščiau minėtų reakcijinių ir atgaleiviškų socialistų kategorijon, skirdamiesi nuo jų vien tik pedantiškuoju systematiškumu ir fantastiškų įsitikėjimu į savo socialio mokslo stebuklingasias pasekmes.

Iš čia ir pačios tas jų piktumas priešais visokį darbininkų politiškąjį judėjimą, kuris pagal naujausios evengelijos nuomonę—savo šaltinį turi išskirtinai tik susipažinime su jų išganingu mokymu.

Owen'o pasekėjai Anglijoje kovoja priešais chartistus taip pat kaip Francijoje Fourier'o šalininkai priešais reformistus.

IV.

KOMUNISTŲ ATSINEŠIMAS LINK ĮVAIRIŲ OPOZICIJOS PARTIJŲ.

Antras skyrius pats savaimi apibrėžia komunistų santykius su gyvuojančiomis darbininkų partijomis, taigi ir atsinešimą jų link Anglijos chartistų bei Šiaurinės Amerikos agrarinų reformų šalininkų.

Tos srovės, berods, kovoja vardan artimiausių siekių ir dirbančiųjų klesos interesų, bet sykiu esančiame judėjime atstovauja ir jo ateitį. Francijoje komunistai išvien su socialdemokratų partija eina priešais atgaleivišką ir radikale buržuaziją, tačiau del tos sandaros jie neatsisako nuo kritiško apkainavimo frazių bei iliuzijų, perduotų revoliucijinės tradicijos.

Sveicarijoje jie remia radikalus, neužmiršdami, kad toji srovė susideda iš priešingų elementų, butent iš demokratiškųjų socialistų francuziškos mokyklos ir iš atstovų radikalės buržuazijos.

Lenkijoje komunistai remia partiją, kuri agrarišką revoliuciją mato sąlygą atgavimo tautinės nepriklausomybės—tą pačią partiją, kuri 1846 metais surengė Krokuvos sukilimą.

Vokietijoje gi, kaip tik buržuazija linksta revoliucijon, komunistiškoji srovė skaito savo priedermę eiti kovon išvien priešais absoliutę monarchiją, priešais feodalinę žemės nuosavybę ir smulkiają miešioniją.

Tačiau komunistams savo darbavimosi neleistina yra nė valandėlei užsimiršti butinumą skleisti tarpe darbininkų, ant kiek galima, apibrėžtą supratimą priešingo antagonizmo tarpe buržuazijos ir proletariato. Tas yra butinu, idant visuomeninės ir politiškos sąlygos, kokias buržuazijos viešpatavimas pagamina, proletariatu duotų tokį pat ginklą priešais buržuaziją, idant apveikus reakcijines klesas galima butų tuojaus pradėti kovą priešais buržuaziją.

Vokietijon komunistai atkreipia ypatingą domą, kadangi Vokietija stovi priešdienį buržuazijinės revoliucijos, kadangi toji perversmė rengiama civilizacijos progreso ir žymiai didesnio proletariato išsivystymo, negu kad buvo Anglijoje XVII-tame ir Francijoje XVIII-tame amžiuje, delto buržuazijinė revoliucija Vokietijoje gali buti tik pirmtakune proletariato revoliucijos.

Vienu žodžiu komunistai remia visokį revoliucijinį judėjimą priešais esančias visuomenines ir politiškas sąlygas.

Visuose tačiau tuose judėjimuose jie stato nuosavybės klausimą kaipo pamatinį judėjimo klausimą, nepaisant to, ar tos nuosavybės formos daugiau ar mažiau išvystytos.

Komunistai antgalo darbuojasi visur del suvienijimo ir susiartinimo demokratiškųjų srovių visuose kraštuose.

Komunistai pasmerkia slėpimą savo pažiūrų ir siekių. Jie atvirai išreiškia, kad jų tikslai atsiekti bus vien tik priverstina vis šandieninio visuomeninio surėdymo perversmė. Te dreba viešpataujančios klesos iš baimės komunistiškos revoliucijos. Proletariatas joje netur ką pralaimėti vien retėjus. Gi jam priguli pasutulis.

Darbininkai visų šalių vienykitės!

FINIS.

Kova.

(Iš Schiller'io)

Ankštas yr' pasaulis, erdvus yra protas
Ir skirtingos mintys gali išsitekt,
Dalykams persiauras yra žemės plotas,
Kur naujas įvyksta, sen's turi prasmegt.
Kad iš savo vietos ištremtu neliktie,
Kitus reik' nuo kelio nustumtie šalin!
Kas kovos nor' vengtie, tas turi išnyktie,
Krinta tik silpnybė, spēka ein priekyn!

M. GAWALEWICZ.

KNYPKIS.

Vieno veiksmo komedija.

Iš lenkų kalbos vertė St. Gri—nė.

VEIKIANČIOS YPATOS:

Joanna.

Juozas, jos vyras.

Tarnas.

Dalykas dedasi Juozo namuose.

SCENA I.

Juozas, Joanna (ieina), Tarnas (paskui juos įneša kavą).

Joanna: (į tarną). Padėk ant stalo.

Tarnas: (deda kavą ant stalo ir išeina).

Juozas: Ar neliepsi paduot likiero?

Joanna: Nori?.. tuoj liepsiu... (eina prie durų pas tarną).

Juozas: (sulaiko ją). Kam turi turbačytis..

Joanna: Ale mano brangiausias, kad tik tu nori.

Juozas: Ne, ne... neišiek, apsisime be jo; gal tu?..

Joanna: O, aš—žinai juk—geriu tik su tavim.

Juozas: Žinau, žinau; markai lupas visada mano stiklelyje; lyg kad daugiau saldumo jam pridavus.

Joanna: Per dvi savaiti net užmiršau, likiero skonį; tarnas nė ant stalo nepaduodavo... nebuvo visai kam. Šiandinė našlė atsisakydavo sau visokių saldumynų.

Juozas: Ar taip?.. Labai nuobodavai be manęs?

Joanna: Nuobodavau... nuobodavau... nesakysiu. Tu žinai, kad aš nuobodaut nemoku, aš bijau nuobodumo.

Juozas: (pasitaiso). Tai kaip, ar labai išsiilgai?.. (apkabina ją per pusę, o ji rankas jam uždeda ant kaklo).

Joanna: (žiūrėdama jam į akis). O tu?..

Juozas: Aš?.. paskubinau keletu dienų, savo sugrįžimą, mieloji.

Joanna: Didelis nuopelnas, dvi savaiti valkiotis po svietą!..

Juozas: Reikalai. Ką tu, mano brangioji, veiki per tą laiką?

Joanna: (nusijuokia). Aš?.. ruošiau tau pietus... Ar skanu?

Juozas: Labai!.. Jokubas gaus naują kepurę už tai.

Joanna: O aš?..

Juozas: O tu... (bučiuodamas j kaktą). Bučkį.

Joanna: (su nuduotu pasityčiojimu). Malonėčiau... skrybėlė. Na, einam prie kavos, atšals: (prieina prie stalo) meldžiu (paduoda jam puoduką).

Juozas: Ačiu. (gėrdamas). U-m, kaip ta kava skani... Niekur taip kaip namie!.. Puiku!

Joanna: (gėrdama). Nesuprantu, ką jūs randate skanaus juodoj kavoj? Aš... aš geriau del darugystės, ne del skonio (purtosi) Brrr!.. (geria toliau).

Juozas: Nereikia gert be cukraus. Tulas vokietys pasakė, kad kava turi but juoda, kaip smaila, saldi, kaip meilė, o karšta kaip pragaras, tai tur but skani.

Joanna: (juokiasi). Tai turėjo pasakyt vokietaitė; tuoj pažymu, kad sveikas grįžti tiesiog iš Vienos... Labai esi pailsęs?

Juozas: Visai ne, traukinyje per visą kelionę miegojau.

Joanna: Gal norėtum prigult?

Juozas: Vietoj su tavim kalbėt?.. mano brangioji!.. (uždega papirosą).

Joanna: (sėda ant sofos). Hm, hm, hm! Ką aš turiu papasakojimui... net nežinau, iš kur pradėt.

Juozas: Geriausia iš galo, tai pas jus buna svarbiausia, kaip post scriptum laiškuose (vaikštinėja po kambarį).

Joanna: (žiūrėdama į jį, po valandai). Gerbiama, ar ilgai manai taip mašeruoti?..

Juozas: (maloniai gretinasi). Kankina tave tas, a?.. galiu atsistėt, (rodo į papirosą), nenorėjau, kad dumai tau kenktų.

Joanna: (piktai). Labai malonų,—ale, kad dvi savaiti su žmona nesikalbėję, tai papirosas, manau...

Juozas: (greitai padeda papirosą). Jau nerukau, (prieina prie jos ir nori atsistėt greta ant sofos).

Joanna: (sulaikydama jį). Ne ten... sėsk čia ant kedutės, priešai mane... taip, tai bus romantiškiau.

Juozas: (šaipydamasis). Vis tau tie romansai galvoj!.. nenaudos vaikas iš tavęs.

Joanna: Nemėgstu prozos taip kaip tu... Žinai Juozai, kad tu priguli prie prozaikšausių vyrų, kokius pažinojau!.. kad nebučiau tavo žmona, neromansuočiau su tavim už nieką sviete... o ne!.. Nesa nebutų jokio smagumo.

Juozas: Kodėl?

Joanna: Kaip tave myliu, per tuos tris metus, nuo laiko mudviejų susituokimo, kad nors kartą tu butum suteikęs, ką tokio nepaprasto!..

Juozas: (nekaptriškai). Betgi brangioji!..

Joanna: Tylėk,—nepertrauk, kuomet žmona kalba (ima dėžutę su saldainiais).

Juozas: Vienok...!

Joanna: Pst!.. prašau klausyt (deda jam į lupas saldainį). Te saldainį ir uždaryk burną (ir

pati valgo). Visada ir visada ta pati atmosfera, tas pats gludumas, tas pats upas, tas pats saldumas. Tai malonu, neužginčijama, bet tas nuobosta.

Juozas: Nori pasakyt, kad esu tau pergeras vyras, a?

Joanna: Priešingai, tu nėsi geras vyras. Vyrai buna visai kitioniški; kaip-tai, ar aš nematau kitus vyrus, negirdžiu apie juos?... Žinau kaip kiti vyrai myli savo moteris. Ho, hol!..

Juozas: (nusistebėjęs). Kaip tai, aš tavęs nemyliu?!

Joanna: (duodama jam kitą saldainį). Tylėk nesiaiškink... te saldainį. Kuomet buvau mergina, tai iš meilės gavai buvo pasikart visi vyrai, iš proto ėjo. Gal ne?... matai!.. turėjau iš to didelį smagumą. Nuo laiko mano ištekėjimo, viskas truputį persimainė, vienok pripažink patsai, ar nesigėri tavo žmona, kur tik nepasirodai?... ar neužvydi tau visi?... Kiekvienas tavo vietoj butų laimingiausias, turėdamas tokį turta, o tu...!

Juozas: (bučiuodamas ją į ranką). O aš...!

Joanna: (pertraukdama). Te saldainį...!

Juozas: (atsikratydamas). Betgi brangioji, tai persaldu...!

Joanna: (prisipirdama). Ne, ne... turi suvalgyt...!

Juozas: (Persaldu...)

Joanna: (prisipirdama). Turi!..

Juozas: Bet jau paskutinį?... (atkiša lupas)

Joanna: (atitraukdama pirštus). Bet ne... negausi daugiau. (suvalgo patį). Tekėdama už tavęs, daviau tau vieną išlygą, atmeni?... kad man duosi pilną laisvę, teisybę?... Kitaip nebučiau tavo pačia; reikalavau, kad manim pilnai užsitikėtum.

Juozas: (atsidusdamas). Ir taip atsitiko, nors išlyga buvo sunki.

Joanna: Sunki?... Delko?..

Juozas: Klausi apie tai, vienok gerai žinai, kad buvai... buvai biskį sudarkyta savo apsiėjime, mėgai... pasirodyt augštesne, negu esi... turėjai vardą didelės vilokės, mano brangioji.

Joanna: Tuomi privalo rūpintis kiekviena moteris... (permainydamas balsą). Duok man biskį vandens.

Juozas: (atsistoja ir įpila į stiklą vandens).

Vienok užsitikėjau tavim akiai, kartą pamylėjęs teisingai ir giliai, pamylėjęs iš tikros širdies, kaip subrendęs vyras mylėt privalo...!

Joanna: (imdama stiklą). Ačiu... (geria)

perdaug saldumynų suvalgiau... tavo kaltė, kam man daleidai?

Juozas: Ar tau galima ką užgint!..

Joanna: (juokiasi). Tiesa,—bet kalbėkiva toliau. Sakai, kad turėjau vardą vilokės?... Manau, nesiguosi, kad tave suviliojau, o kaslink kitų, tai prisipažįsiu... aš labai myliu vyrus, (juokiasi) gražius, užimančius, gerai išauklėtus—o labai!.. kur gi nemylėti!.. Bet ar tave tas nepykina?... ar neimi už blogą?..

Juozas: (ramiai). Niekuomet.

Joanna: (pašokdama). Matai!.. tu visai nėsi užvydus,—ar sakai, kad mane myli? Tai ypatinga meilė. Aš... aš kad man duotum tokį prilyginimą... aš... aš tau akis išlupčiau!.. Nesuprantu, kaip galima mylėt ir nebut užvydintų?... Tu mane nemyli teisingai, mano Juozai, tai nėra meilė, tai tik sau toksai paprotys... o tie šeimininkai meilė del naminio vartojimo, bet tai ne tas, o ne!.. Kalbėk, ką nori, bet kada vyras pačią myli, tai turi but užvydus už kiekvieną jos žvilgtelėjimą, už kiekvieną nusišypojimą, kiekvieną žodį, už viską...!

Juozas: Mano vaike, ne tiesą kalbi, o kas tada butų su tą reikalauta laisvę?

Joanna: Tai kas kita; laisvė savo keliu, o už vidėjimas savo. Tau vistiek, su kuom aš kalbu, su kuom šoku, kas į mane akute šaudo. Bene tu kada matai?

Juozas: Taip sprendi?..

Joanna: Esu tikra. Ve; pokiliuje pas tarybos pirmininką išrodžiau stebuklingai, mano papuošalus net laikraščiai aprašė, visos merginos pažaliavo ir sudziuvo iš pavydo, kad joms atmušinėjau vieną po kito šokėjus, o tu ką tuomet darai?... tu lošei kortomis trečiam kambaryje su pačiais seniausiais kriokiais. Kad nors, butum žvilgtelėjęs į savo pačią!.. Tu manai, kad aš netėmiu?.. Kaip tai pavadinai—neapžvalgumu?

Juozas: O gal vilčia ir užsitikėjimu.

Joanna: Mano brangus, užsitaikė saki, kad moterims niekad, perdaug užsitikėt nereikia.

Juozas: Nesuprantu, bet jei kartą jau užsitikėjo...!

Joanna: Atsiprašau, geriaus prisipažink, kad visai nėsi užvydus link manęs?

Juozas: (trauko pečius). Nė biskio; tiesą pasakius niekada tau to neparodžiau,—tiesa?

Joanna: (su piktumu). Be abejonės, be abejonės—padarysiu tau tą paliudijimą raštiškai ir su antspauda.

Juozas: Jei kada-nors patrotųčiau užsitikėjimą, pas tave, tai...!

Joanna: (greitai). Tai ką?... tai ką?..

Juozas: Tai nieko; žinočiau, ką padaryt.

Joanna: (atsidusdama). Neužmuštum manęs, kaip Otello; o aš tave pažįstu!..

Juozas: (tvirtai). Prašau tavęs, ne juokauk tokiam klausime.

Joanna: Man pasakė tai Zigmontas, kad tu nesutvertas kaip Otello.

(T. b.)

MOTINA.

Ko verki mažuti, ko verki vaikelai,
Kad tave liuliuoja mylinti mamele,
Kad gražus pasaulis tau džiaugsmus gamina,
O matutės meilės skausmus numalšina.

Sypsokis mažuti, juokis kudiakėli,
Kol tave globėja brangi motinėle.
Ji tave po savo širdžia išnešiojo,
Ji kančias kentėjo, naktis nemiegojo;
Tu siela jos meilės, žiedas jos esybės,
Zalias pumpurėli žmonijos gyvybės,
Spinduliuos jos meilės greitai išsiskleisi,
Išaugsi, pražysi, pasaulin išeisi
Jieškotų saldybių iš lupų meilūčių,
Garbės ir didybės Vytautų — Keistučių...

Tat miegok vaikelai, sapnuok mažutėli,
Kol matutės meilė ant tavęs dar žėri,
Te jos saldūs bučkiai, kaip rasa gėlė,
Pagirdo saldybėms... Kas gi tavo valią
Taip supras, išpildys kaip tavo matutė?
Liulia, liulia, brangus, miegokie mažuti.
Jos rupos ir meilės lyg angelosargas
Sparnais pridabotas nuo skausmo ir vargo.

Mes papuošim naktį tylią
Varsoms dangiškos ugnies...
Saulės Brolis.
Sielvartos ir skausmo draskomų krutinę
Balsą užtroškinus, ji stovi be žado,
Inbedusi žiūrą padangių mėlynėn,
Ziuri kaip jos vyrų-sunų nuo jos veda
Į teinai, kur baisios patrankos raumojas,
Ir ugnimi prunkščia, kur kulipkos kaukia,
Kur geležis žvangso, kur žmonės vaitoja,
Kur pragaras godžiai naujų aukų šaukia!
Kur Hunų ir Slavų, Trakų ir Teutonų,
Kur Galų ir Celtų, Skytų ir Bretonų
Sumaišytu krauju teka — raudonuoją
Nemunas ir Wisla, Scheldtas ir Dunojus.

Bet štai jau nurimo audra bailsulinga,
Sukritę lavonai laukuose jau miega,
Apkvaūsus senelė, nelaimėj laiminga,
Savąjį mažutį atjieskotų bėga...
Ir radus jį miegant kraujuos ant griuvėsių,
Užnertą ant jiešmo šalto — geležinio...
"Oh, kelk, kelk, suneli, kelk, aš tau padėsiu...
Kelk nusišypsokie!"
O vargšė! ar žino,
Kad ne tam ji gimdė, kad ji čia matytie,
Kad tas turi žuti, kas ėjo žudytie!...

Verk, verk nelaiminga, nesa tu auklėjai
[rankį tyronams. Pjauk tai, ką pasėjai.

J. B. S.

MOTINŲ SAUKSMAS.

(Skolintas motyvas.)
Kur mano suntu?—motina šaukia.
—Kur yr' tas sunus, kurį mylėjau?
Gražink man jįjį baisioji kare,
Nes ne del tave jį išauklėjau!
Nes ne del tave naktis ilgąsias
Ką savo akių aš nesumerkiau,
Ir ne del tave tos valandėlės,
Kada del sunaus aš gailiai verkiau...

Bet jie atėję lyg bausis niekšai
Kareivio rubais sunų apdrėdė;
Sunkų šautuvą jam užkabino
Ir karės laukan ant mirties vedė.
Tai už tėvynę, taip jie pasakė,
Juk mažas daigtas kraują pralietė,
Reiškia svetimoj šalyj prazuti,
Savo gimtinės neberegėti.

Kur yr, mus sunai? — motinos šaukia. —
Kur yr' tie sunai kuriuos mylėjom?
Gražink mums juosius kraujot's tyrone,
Nes ne del tave juos išauklėjom!
10-IX-14. Saulės Brolis.

VAKARO SERENADA.

Jau žvaigždutės sužibėjo
Puikiai mirgančioms ugnims;
Tyki, vėsi vakarinė
Apsupė švelnioms mintims.

Miškas ošęs, ramiai snaudžia
Tartum ilsis po audros.
Toli, toli balsas skleidžias
Ramiu skambančios dainos...

Tada ėmęs savo lyrą,
Dedu pirštus ant stygų,
Meilėj skėsdams dainą pinu
Iš begalinių jausmų.

Stok prie šalies čia meilūze,
Mes suliesime balsus,
Ir žiūrėdami mėlynėn
Skleisime savo jausmus.
Sžleisime savo jausmus.

Gogi liudi nusiminus,
Gal netekai jau vilties?...
Ateik greitai, mes dainuosim
Jautrią dainą ir širdies.

Antai drebęs ten medelis
Musų dainoje pritaras,
Augštai riedas mėnesėlis
Meilės šaltinį atvers.

Tik meiluzė liauk liudėjus —
Stok prie mano čia šalies;

MINTIS.

Kam tie kalnai augaloti
Augštos jų viršunelės;
Takai erkščėiais iškloti
— Gailios-karčios ašarėlės...
Kam daugiausia reik' kentėti,
Niekam skausmų nesakyti,
Nėra laiko pasilsėti,
Šviestis, lavintis, skaityti?..
— Tai vis man biednam pasleiskirta,
— Esu vergas ašen jų...
O, laimuzė nepagirta
Vien tarp ašarų karčiųjų...
Dienos bėga, aš vis laukiu,
Laukiu ką-nors paslaptingo...
Lyg per jurę laive plaukiu,
Tarp gyvenimo vargingo.
M. V.

Leif Atrado Amerika.

Kaip senai Grinlandija tapo apgyvendinta žmonėmis, nėra žinios. Tik tiek yra žinoma, kad apie tukstantis metų atgal ji buvo šiaurinių gyventojų at-rasta.

Jie, berods, atvyko nuo Islandijos. Šimtmetis pirmiau Islandija apgyveno šiauriniai žmonės. Tais laikais, norvegai, švedai ir danai vadinosi šiauriniais. Tarpe Grinlandijos gyventojų radosi tulas Erik'as Raudonasis. Jis turėjo tris sunus: Leif'ą, Thorvald'ą ir Thorstein'ą ir dukterį, Freidis, kuri buvo susituokusi su Thorvaldu. Ji buvo išdidi moteris, kuomet jos vyras, buvo visiškai žemo charakterio žmogus. Ji tekėjo už jo tik dėl jo turty.

Tuomaikiniai Grinlandijos gyventojai buvo pagonys. Leif'ą Erik'o Raudonojo vyriausias sunus, zingeidavo pamatyti pasaulį. Vieną kartą jis pasirengė kelionėn. Surinko laivininkų būrį (apie iš trisdešimt asmenų) ir meldė tėvą kartu su juom keliautų. Tėvas išskalbinėjo esąs jau senas ir mažos sveikatos, todėl nenorįs pasileisti į dideles keliones. Tačiau galų-gale paklausė sunaus ir sutiko keliauti. Į laivą, jis jojo raitas. Bejojant jam, arklys pasibaidė ir numetė jį ant žemės, sunkiai sužeidamas. Kuomet pakėlė jį nuo žemės, jis atsiskakė keliauti, sakydamas, joguei jam nėra lemta atrast daugiau šalių kaip šita, kurioj jis dabar gyvena. Iš tokio jo pasakymo, galima spręsti, kad Erikas Raudonasis atrado Grinlandiją. Leif'ą sugrąžinęs tėvą į namus, išplaukė.

Po tulo laiko beplaukiant jurėmis, pastebėta sauzėmis. Priplaukus kraštą, išsėdo ant žemės. Si jiems nežinoma šalis buvo visa apsklojusi milžiniškais ledų kalnais. Jie nematė niekur grynos žemės. Leif'ą davė vardą šiai šaliai "Holland".

Neatradę tinkamos vietos apsigyvenimui, leidosi jurėmis toliau. Po kelių dienų jie vėl išvydo sauzemį. Ši šalis buvo lygi ir pasipuošusi žalioms giriams. Kur-ne-kur matėsi lygus, kaip stalas smiltynai. Šią vietą Leif'ą uždavino, pagal jos gamtinę išvaizdą "Markland". Bet jiems ir ši vieta netiko apsigyvenimui, todėl sugrįžo į laivą ir plaukė toliau. Priplaukė ir trečią šalį, kurioje visai ką kitą išvydo, negu pirmesnė. Oras buvo gražus. Žemė apvilnėta žole ir žydinčiomis gėlėmis. Rasa, kuomet užkrinta vakare, buna saldi kaip medus.

Tačiau jie nepanorėjo ir čionai apsigyventi, todėl leidosi į tulą protaką, kuri radosi tarpe salos ir priežemio. Čia apsisotę iškrovė viską iš laivo ir pradėjo statyt sėtras. Vėliau subudavo stabas ir apsigyveno visai žiemai. Čia jie jurėse gaudydavo žuvis, kuriomis ir maitinosi. Ši šalis pasirodė jiems tinkanti gyvuliams, taip kad nereikėtų šert nei žiemos laiku. Visuomet buvo šilta; žolė žaliavo. Dienos ir naktis buvo beveik lygios.

Kuomet pabaigė budavoti stabas ir turėjo kur gyventi, tai Leif'ą padalino savo sąkeleivius į dvi grupas. Viena dalis eida-vo apžvelgti šią vieną dieną, o antra, kitą dieną. Tačiau, toli neidavo, visuomet stengėsi sugrįžt toj pačioj dienon namo. Vieną vakarą jie pastebėjo, kad vienas iš jų nepagrįžo. Jis buvo vokietyš, vardu Tyrker. Leif'ą išgirdęs tokią nemalonią žinią, labai susirupino. Jis pasivadinęs dvyliką savo bendrų leidosi įjieskoti jo. Paėję tulą atstumą nuo namų, patiko Tyrker pareinant. Išvydęs savo draugą Leif'ą labai nudžiugo ir

paklausė, kur jis buvo paklydęs. Iškart Tyrker prakalbėjo vokiškai, bet pamatęs, kad jo kalbos niekas nesupranta, pradėjo kalbėt jį kalba, aiškindamas, kad jis buvo netoli, ir žinojo, kur pareiti, bet jis buvo atradęs vynuogius, todėl ir pasiliko. Sugrįžę, visi linksmai naktį praleido savo stubelėj.

Ant rytojaus Leif'ą išsiuntė savo namiškius: vienus vynuogių rinkti, antrus medžių kirsti. Dabar jiems pasinorėjo grįžti į Grinlandiją, todėl stengėsi, kaip galint greičiau pripildyt savo laivą.

Pavasariui atėjus, uždavino šitą šalį "Vineland" ir išplaukė į Grinlandiją. Netoli Grinlandijos, pamatė jie, ką tokio panašaus į akmeninę salą. Tačiau jie buvo persitikinę, kad apie tą vietą nesiranda jokios salos. Žingeidaudami, pasuko laivą ton vieton. Priplaukė atrado žmones skęstant su laivu. Jie tuojau ėmėsi už darbo ir išgelbėjo penkioliką žmonių. Susodinę juos savo laivan, leidosi plaukt į Erikson prielauką, Grinlandijoje. Vėliaus jie sužinojo, kad išgelbėtųjų vadovas buvo vardu Thori.

Kuomet sugrįžė namo, Leif'ą pavadino Thorj su jo pačia į savo namus. Dabar visoj apie linkėj Leif'ą pagarsėjo, kaip "Leifas Giliukingas". Turbut todėl jis igavo tokį vardą, kad atrado naują šalį. Jis taip-pat buvo garbingas žmogus. Sekančią žiemą Thoris susirgo. Po kiek laiko Thoris ir jo keletas bendrų pasimirė. Šiuo laiku buvo daug kalbama apie naują šalį, "Vynžemę".

Leif'ą patarė savo broliui, Thorvald'ą vykti į jo atrastą naują šalį. Thorvald'ą paklašęs savo brolio, pasiėmė apie trisdešimt žmonių ir iškeliaavo. Pribuvę pasiskirton vieton, apsigyveno tose pačiose stubose, kurias Leifas buvo pastatęs.

Pavasariui atėjus, Thorvald'ą paliepė keletui savo bendrų plaukt pakraščiu, įjieskoti daugiau tinkamų apsigyvenimui vietų. Bendrai po kiek laiko pamatė girias ir daugel salų. Apsistoję tenai įjieskoti kokių nors gyventojų. Tačiau nerado nė žmonių, nė žvėrių, apart mažos budelės, kuri liudijo žmonių buvimą. Čia jie išbuvo visą vasarą.

Sekantį rudenį sugrįžo pas Thorvald'ą, ir gyveno visi per žiemą, užsiimdami žuvininkyste. Sulaukę vasaros, jis apleido Vynžemę ir išplaukė rytų link. Juos patiko baisi audra, ir išnešė jų laivą į kraštą. Išsėdę jie ant krašto patėmijo, kad jų laivas buvo sugadintas, todėl ir turėjo pasilikti tenai, kol sutaisė.

Po tulo laiko priplaukė kitą sauzemį. Čia jie atrado žmones besijrstančius žievinėse valtėlėse. Suėmę šituos žmones, užmušė, ir leidosi įjieskoti daugiau. Bevaikščiodami, taip pavargo, kad susėdę greitai užmi-go. Thorvald'ą per miegą išgirdo žodžius liepiančius keltis ir kuogreičiausiai apleist tą vietą. Ką jie ir padarė.

Kuomet jie susėdo laivan, daugybė žmonių valtėlėse apsupo juos. Thorvald'ą paliepė saviškiems imtis už ginklų. Prasiėdė karė. Tačiau vietos gyventojai tapo pergalėti. Užsibaigus mušimui, Thorvald'ą paklausė, ar nesiranda sužeistų. Atsaką gavo, kad ne. Tuomet jis prisipažino, kad jis esąs pavojingai sužeistas ir vargiai bepagis. Susaukė savo bendrus ir meldė jų, kad jam mirus pastatytų du kryžius, ant jo kapo, su parašu "Piktumas per Amžius". Mirus jam, likusieji išpildė jo meldimą, sugrįžo įvakinęj dalyj Grinlandijos, kur tulam laikui apsisotjo. Jiems tenai begyvenant mirė ir Thorsteinas, kuris keliaavo parvežt brolio kuną. Mirdamas pavadė savo visą turtytą pačiai. Ji, pagrįžus namo, ap-sivedė su trečiu vyru. (T. b.)

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Lapkričio 15 d. atsibuvo konferencija Liet. Draugysčių Sąjungos Didžiojo N. Y. Dalyvavo 38 Draugijos su 87 delegatais. Svarbiausiu nutarimu konferencijos buvo, tai bendras šelpimas lietuvių, nukentėjusių nuo karės. Tuo tikslu liko išrinktas vietinis komitetas, susidedantis iš gana darbščių ir ištikimų žmonių. Išdininkas gana žymus žmogus p. J. Martinaitis, kuris yra užsistatęs kauciją \$2500.00. Visas komitetas susideda iš 6 narių ir yra po artimiausia kontrole viršminėtos sąjungos viešų reikalų komiteto.

Galima tikėtis, kad Brooklyn'ne aukos bus renkamos su geriausiu pasisekimu ir perduotos kur reikia. Konferencija vienbalsiai užgyrė ir nutarė laikyties Antrojo Visuotiniojo Seimo nutarimų.

Vietos Komitetas turėjo jau susirinkimą ir nutarė rengti visą eilę prakalbų po apielinkę New Yorko su agitacija del rinkimo aukų karėje nukentėjusiems lietuviams.

15 lapkr. vakare TMD. 3-čia kuopa turėjo vakarėlį su įvairiais pamarginimais, viskas pavilyai gana gerai. Tokie vakarėliai pagaidaujami. Bet deja, čia žmonių gana mažai buvo susirinkę ir kuopa turės deficitą.

Lapkr. 22 gerb. M. Petrauskas davė puikų koncertą Brooklyniečiams. Koncertas buvo regis vienas puikiausių, kokius kada lietuviai galėjo girdėti lietuviškoj scenoj. Programas susidėjo net iš 15-kos puikių lietuviškų ir rusiškų dainų. Dainininkai, pats gerb. M. Petrauskas, p-lė Karužiūtė, p. M. Zazulak (ukrainas) p-nia M. Purdy (rusė), pianistas, p-lė L. Karužiūtė, p. Ciurlionis ir p-nia M. Hammond.

Visas koncertas buvo taip puikus, kad ir bukiausio jausmo žmogus, turėjo jaustis bešas, dailios linksmybių malonumo rojuje. Puikus, išlavinti dainininkų balsai kiekvienam maloniai glostė sielos jausmus. Ir taip koznas kalbėjo į savo draugą, daugiau ir daugiau tokių puikių žavėjančių žmogaus sielą, koncertų.

Gaila labai, kad žmonių mažai susirinko ir mažumai teko klausyties tų malonių dainų. Priežastis nesurinkimo, tai regis bus nedarbo giltinė, kuri dabar viską smaigia be pasigailėjimo.

25 d. lapkr. atsibuvo didelis viešas susirinkimas, parengtas vietinio Lietuvių Komiteto šelpimui nuo karės nukentėjusių. Žmonių buvo gana skaitlingai susirinkę, apie 500 asmenų. Kalbėjo drg. L. Pruseika ir Dr. F. Matulaitis, kalbėtojai aiškino karės priežastis ir ragino šelpti karėje nukentėjusius lietuvius. Aukų surinkta \$55.19, kuriuos perduota vietiniam L. K. N. K. Izd. p. Martinaičiui.

LIUTKŲ KAZYS.

HYDE PARK, MASS.
Lapkričio 22 d. čia buvo surengtos prakalbos Lietuvos Dukterų ir Sunų Draugystės iš So. Boston, Mass. Kadangi čia dar pašelpinės draugijos nėra. Susirašė 19 narių ir dar pas daugelį žmonių paliko simpatiją, kurie del tulų priežasčių negalėjo prisirašyti. Kalbėtojum buvo J. Šukys iš Brooklyn, N. Y. Kalbėjo dviejose temose; pirmiausia aiškino draugystės nudingumą, o antroj temoj trumpai paaikšino socializmą. Jo kalba žmonėms labai patiko. Taipgi padainavo keles daineles Birtutės Kanklių Choras iš So. Bostono ir antgalo Vytauto be-nas iš S. Bostono pagrajino iš vestuvių užėję. Žodžiu, šitos prakalbos buvo vienos geriausių.
Dar turiu priminti, kad drg. Šukiui savo kalboj pasakius, jog kenksmingas yra gėrimas

svaigalų, vieną dievą ir svaigalus mylinti moterėlė, kuri del svaigalų per "Fourth of July" su vyru nešiojo juodas akis, išgirdus apleido svetainę, matyt suprato, kad bedievis kalba. Antrą (mergina), eidamas iš prakalbų pamačiau ašarojant. Klausiant, kas jai kenkia, atsako: "užpirksianti mišias, kad Dievas socialistus nubautų", tik nežinia už ką, turbūt, kad kalbėtojas girtuoklystę nupeikė.

Tą patį vakarą šitam mieste-lyj buvo vestuvės. Viskas rodos, gerai buvo, tik vienas žmogelis, kurs, kada socialistai buvo parengę paskaitą (skaitė drg. P. Kurkulis), tas žmogelis išbėgo iš salės, sakydamas, kad jam gali atimti paskutinį dievą, tai per šitas vestuves negana, kad pats pasigėrė, ale dar norėjo bačkutė namo parsinešti, tik policmanas patiko ant stribo bejojant ir suareštavo su visa bač-kute. Jeigu butų į prakalbas at-ėjęs, gal dievas nebūtų pagun-dęs ant bačkutės joti, ir nebūtų reikėję šaltų tupėti.

Gamtos Gyvunas.

LEWISTON, ME.

21 lapkr. šv. Baltramiejaus Draugystės svetainėje atsibuvo teatras, parengtas Vycių 2-ro skyriaus. Vaidinta 3-jų aktų drama "Palocius ežero dugnuose". Veikalas dailus, jei butų nors kiek tinkamiau sulostas. Negalima buvo suprasti iš vycių generolo (režisieriaus) paaiškinimo apie lošiamąjį veikalą, ką jis atvaizdina, ir iš kokių laikų. Matomai veikalas perstato 13-to šimtmečio kokių tai žmonių gyvenimą. Lošimas buvo neaiškus, ir nieko negalima buvo suprast. Vyrai visi lošė prastai. Merginos kai-kurios truputį geriau lošė; rolių nemokėjo, du sulfioriai šaukė, kad net prie durų girdėjosi. Judėjimas, gestikuliacijos visai netikusi. Kas keisčiausia, kad aktorius apdrėdė vietoj 13-to šimtmečio drabužiais,—dabartiniais.

Pertraukose P. Kapickas lošė monologus. Jau tas naivškias žmogiukas iš naivškumo ir nebeišsivystys. Monologus lošė prieingus tikybai, ir vycių armijai. Pasibaigus lošimui, pastatė jį kalbėt, tai ėmė girt vycių ir Baltramiejaus draugystę. Matomai p. K. buvęs ex-socialistas pataikauja vyciams, kad jį paskirtų vycių armijos generolu. Tokiems tik tenai ir vieta.

J. W. Hammond.

LEWISTON, ME.

46 nr. "Kovos" tilpo iš Lewiston'o korespondencija, kokio tai P. C. Negalima nė suprast delko tas žmogus rašė tokią korespondenciją. Jei P. C. norėjo pataikaut ypatai, tai reikėjo kitokiū budu, o ne per laikraščių. Nes tokia korespondencija veikiančių kuopoj ypatu sukelia labai nervišką įtuzimą. Priveda prie to, kad ir gabiausias veikėjus pradeda atšaldyt nuo darbo. Aš nekartosis visų ypatu vardų, kokiais jie roles atliko gerai, tiek tik pažymiu, kad užvis geriau atliko savo roles J. J-čius, nes tą liudija publika (Nevisada bus teisinga. R.) J. J. gavo pirmą dovaną. Antrą dovaną gavo P. I-ntė, trečią dovaną gavo O. P-tė. Dovanos buvo duodamos iš literaturos, picmas gavo "Keleivių" metams, antras "Laisvę" pusei metų, trečias knygų vertės už pusę dolerio. Gaila, kad pamiršta platinoti darbininkišką laikraštį "Kovą".

Taigi anot korespondent, galima but vadint žvaigždėms dabar J. J., P. J. ir O. P., nes J. J. ir O. P. dar pirmą sykį ant estrados, savo uduotų atliko gana gerai. U. B., A. V. ir J. K. taipgi savo roles atliko artistiška. Tiesa P. J. daug yra pasidaravus 105 kp., bet darbas daug kame skiriasi nuo neužpelnutos garbės. P. J. visur savo darbą atlieka gerai, bet ran-

dasi tokių ypatų, ką ir tą pat atlieka.

Lewistone galima būtų vadinti scenos žvaigždę V. V-te, nes turi gražų balsą ir gana gabi aktorė, kuri atlieka savo užduotį tikrai artistiška. Taigi patariu p. P. C. plačiau pažūrėti į dalyką ir tada rašyti į laikraštį.

CICERO, ILL.

LSS. 138 kuopos susirinkime kilo klausimas, kaip atitraukus jaunuomenę nuo karčiamų ir kazyrų. Išrinkta komitetas, kad tas surastų priemones. Komitetas rado praktiškiausiu sutverti Savitarpinio Lavinimosi Ratelį. Sušaukė viešą susirinkimą. Susirašė 17 ypatų, pasizadėjusių energiška darbuotis. Dauguma patarė, kad Ratelis būtų savistovis. Išrinkta liglaikinė valdyba iš sekancijų asmenų: Pirm. K. Adomaitis, Sekr. A. B. Liutkus.

Sekantis susirinkimas įvyks 1 d. gruodžio, Skaisgirio ir Jaškuno svetainėje.

Taigi Cicero jaunuomenė naudokitės progą, nes lavinimas kiekvienam reikalingas ir naudingas. O iš pradžių lengviau įstoti, nors vargo daugiau, bet be to neapsieisime. Taigi visi išvien, o busim galin-gi.

Susirinkimo valdyba:

Ant. Sideravičė, pirm.
K. P. Deveikis, sekr.

LAWRENCE, MASS.

Lapkričio 22 d. LSS. 64 kp. buvo surengus prakalbas. Kalbėjo drg. M. Akelaitis iš Norwoodo, Mass. Kalbėjo dviejose atvėjuose. Pirmam atvėjų pavyzdinčiai išaiškino abelną tautų prieš tautas sukilimų istoriją, nuo seniausių gadynių iki šiai dienai. Pertraukoj buvo deklamacijos. A. Likutė gražiai padeklamavo. Antroj kalboj atvaizdino dabartinį padėjimą Lietuvoj. Išaiškino viso to priežastį, nurodymas, kad tą šiandieninį netikusį surėdymą galima bus pašalinti tik tada, kada proletariatas susiorganizuos į vieną darbininkų organizaciją — Socialistų Partiją. Nurodė, kokiais socialistus perstatyti jų priešai kunigai. Publikai jo kalba patiko. Publikos buvo gana daug.

Vienas vaikas prisirašė prie kuopos. Lėšų padengimui aukų surinkta \$3.50. Aukavusiems širdingai ačiū.

D. Bu—ka.

WEST FRANKFORD, ILL.

Lapkričio 15 d. man teko ap-lankyti šis miestelis ir susipažinti su ten gyvenančiais lietuviais, kurių čia randasi pusė-tinas burelis. Dauguma jų turi nuosavus namelius ir visi sutikime gyvena. Mat, čia nėra "dušių gadytojų", koks vardas istikrųjų mūsų kunigų daugumai teisingai priguli. Žmonės čia daugiausia pirmievių laikraščius skaito. Dar gi pas juos matomas broliškumas ir tame, kad laikraščiai dalinasi tarp savęs, kad tokiu būdu patyrus, kas juose visuose rašoma. Tuomi tik ir pasidžiaugti galima.

Antra, čia nėra tų žmogaus smegenų nuodinyčių — saliunų. Rods, kai-kurie, sako, slapta svaigalus užlaiko ir pardavinėja. Pasitaikė užėti tokfų stubų, kur girtuokliavimas užima "garbingą vietą". Ypač socialistams patartina kraustyt lauk iš savo spintų raudoną ir rudą velnią. Jis daug, daug pikto daro, nekaltant, kad kiekvieną žmogų pažemina girtuokliavimas. Patyriau, dagi, kad tulas socialistu besivadinantį žmogus — lietuvis čia laiko slapta "spikizę". Gėda ir panikinimas tokiam socialistui! Jokiuo būdu negali but leista mūsų draugams tokiomis darbais užsiimti. Mes, socialistai, turime but pavizdžiu doros ir teisingumo kitiems, o

tuo tarpu čia randasi tokių socialistų, kurie tiesiog savo pasivadiniu socialistais socializmo vardą išniekina. Girtuokliavimas ir kaziravimas priguli niekšams ir tamsunams.

Svečias.

WESTVILLE, ILL.

Lapkričio 15 d. 1914 m. LSS. 26 kuopa statė scenoje Povilo Heyes penkių aktų dramą "Marija Magdaliētė". Apie veikalo turinį nieko nesakysiu, nes tikiu, kad didžiama jį žino, bet noriu pasakyti apie lošimą, bent tiek, kad lošėjai mokėjo savo roles, gestus darė vietoj, kada jie reikalingi, o ne taip, kaip kad kada tenka matyti, kad aktorius, arba aktorė gestikuliuoja, kada pritrūksta žodžių, kad pasiklausyti, kol suflorius pasakys. Čia to nesimatė, čia negalima nė vieną lošėją papeikti, nes vienu žodžiu visi gerai lošė, pas visus matėsi pasišventimas ir persiėmimas role. Gaila, kad nebuvo programo, o ypatiskai lošėjų nepažįstu, todėl ir ne galu pažymėti jų vardus. Prie to gi atsakančiai gadynei ir vietai buvo pritaikyti ir aktorių drabužiai ir scenerija, taip kad veikalo nieks nedarkė. Rengėjams nemaža lėšavo visa tai pagaminti, tačiau pasišventimas viską atsiekia, už ką istikrųjų priguli garbė ir padėka mūsų scenos ir kultūros darbininkams. Žodžiu sakant atsilankius į tokį teatrą, išsineši netik malonų įspūdį, bet norą ir energiją, troškimą eiti pagalbon tiems mūsų kulturnėšiams, nes čia matai ne parodiją, bet gyvą gyvenimą senai praėjusių atsitikimų, senai buvusių scenų, senai atsibuvusių žmogaus meilės, apmaudos, geismų, piktybės ir keršto jausmų kovą, — žmogaus sielos tragediją.

Ypatingai sukelia žmoguje jausmus ir mintis 3 dramos aktas. Scenerija atvaizdina turtinę Jeruzolimos miesto dalį, vienoj pusėje matosi rumai vyriausio kunigo Kaifo, kitoj gi Simono namai Jezaus pamokslų vieta, scenos gilumoj Palestinos valdininko Poncijaus suveno Flavijaus. Scena ir žmonės anos gadyneš rubuose taip ir sudaro tą harmoniją, kuri žavėte žavėja. Paskutinio akto scena, atvaizdinanti kalnuotą Jeruzalės apygardą, Golgotos kalną su trimis kryžiais, matant tuos bedugnio tylaus liudėsio pilnus žmones grįžtančius nuo piktybės triumfo vietos — taip ir sukrečia sielą tas liudnas įspūdis, taip ir paverčia žiūrėtojus į marmurines stovyklas.

Tokie veikalai istikrųjų turi didelę reikšmę ir mokina net ir rambiausių jausmų žmogų buti kuo kitu, negu jis yra.

Nėra reikalo nė pasakoti, kad tas veikalas publiką užganėdino. Nežiurint blogo oro, žmonių susirinko tiek, kad nors pastatymas daug lėšavo, regis, dar ir pelno rengėjams atliks.

Iš širdies patariu socialistams veikti tokius prakilnius darbus, nes jų vaisiai gali but gražūs.

Socialistų patarėjas.

PROTOKOLAS.

Hartfordo lietuvių bepartyvio susirinkimo, laikyto lapkričio 15 d. 1914 m. Conways svetainėje. Susirinkimą atidarė J. Giraitis, tvarkos vedėjais išrinkta J. Giraitis — pirmininku, A. Kasputis — sekretorium, A. Yelinskis — sekr. pagalbininku.

Pirmininkui paaiškinus susirinkimo tikslą ir reikalą šlepti nukentėjusius nuo karės brolius lietuvius, prasidėjo svarstymai. Klerikalai priešinosi rinkimui Aukų Rinkimo Komitetui, aiškindami, kad yra išrinktas komitetas, kuris renka aukas, o Antrojo Visuotinio Lietuvių Seimo įvykusio Brooklyne jie nepripažįsta. Balsavimas klausimą išrišo: didžiama balsų pripažino Antrąjį Vis. Liet. Seimą ir rei-

kalingumą išrinkti Aukų Rinkimo Komitetą. Komitetan išrinkti šie žmonės: J. Maziliauskas — pirmininku; P. Raulinaitis — sekretorium; A. Keulėnas — kasininku; V. Bagdonienė, M. Selokas ir K. Yevanuskas — kasos globėjais; A. Veismontas, F. Bučinskas, J. Naučikas ir A. Tirva — kolekoriais.

P. S. Raulinaitis, sekr.

Iš Philadelphijos.

PRANESIMAS.

Vietinė Esperantistų Draugystė atidengė šiomėtinį mokymąsi esperanto kalbos. Mokėjas dykai, pradėdant nuo 4 gruodžio, sykį į savaitę: pėnyčiomis, Stephen Girard Building svetainėje (dvylakta gatvė, žemiam Market). Visi, be skirus kviečiami dalyvauti kursuose, kad išmolti tą taip naudingą tarptautiską pagalbinę kalbą, geniališkai sukombinuotą Dr L. Zamenhofo, per ką jį tampa neutrališka kalba.

Kas nori mokintis, pirmiaus turi kreiptis raštu, ar ypatiskai prie Dr Jones, 1812 Jefferson St. Lietuviams norintiems pasimokinti tos kalbos, jeigu nedirjstu, ar negalėtų mokintis iš angliškai kalbančio mokytojaus, — noriai patarnaus lietuvis, prigulintis prie tos draugystės.

Lietuviai! visi ir visur mokinkimės, šioj gadyneš butinai reikalingos tarptautiskos kalbos.

Antra vertus, autorius esperanto kalbos gimė Lietuvoje, Baltstogėje, tai jį drūčiai rišasi su mūsų kultūra ir pirmynžen-ga, užtai gi ir neturime igno-ruoti esperanto kalbos.

Draugystės Narys.

AUKOS NUKENTĖJUSIEMS.

Subatoj, 28 lapkričio, vaikinai parengė Laisvės Klube vakaršukus. Besilinksminant, Antanas Zuikis ir Feliksas Paulauskas paaiškino apie reikalingumą šelpti nukentėjusius Lietuvoje nuo karės. Aukavo šios ypatos: A. Pūrvėnas \$1.00; F. Paulauskis, J. Kavaliunas, W. Warsewicz, A. Zuikis, W. Gailiunas, Kl. Gailiunas, W. Žukauskas po 50c; Ona Maziliauskiūtė, Marė Maziliauskiūtė, Ig. Ciuzelis, F. Ciuzelis, St. Ulis, K. Baltrušaitis, P. Kavaliunas po 25c. Su smulkiais aukomis suaukauta \$8.00. Visiems aukavusiems tariame širdingai ačiū. Tik reikia pastebėti, kad atsirado vienas, neva da vadinantis save socialistu, Tony Day, kuris atkalbinėjo visus nuo aukavimo. Jeigu jis nebutų trukdęs, būtų daug daugiau suaukauta.

Žinās.

Nedėlioj, 29 lapkričio, Kaulakis per pamokslą gerai išbaręs socialistus, pradėjo agituoti žmones ir pašalpinės draugystės pasirašyti po prašymu, kur taigai pasirašysią visi katalikų kunigai, ir pasiųs į Washingtoną, kad valdžia uždarytų visus "bedieviškus" laikraščius.

Sūns balsas neina į dangų. Tai ir Kaulakio prašymas ant sūns uodegos nueis.

PAMINĖJIMAS 10 METŲ SPAUDOS JUBILĖJAUS.

Lapkričio 26 d. atsibuvo Lyric Hall svetainėje apvaikščiojimas Lietuvių Spaudos 10 metų jubilėjas. Pirmutiniu kalbėtojumį pastatyta kun. Kaulakis, kuris visų-pirma liepė dėkavoti augščiausiam už jo geradėjis-tę, nes tai padėkavonės Dievui diena, kurią švenčia visi amerikoni apvaikščiodami savo pasiliuosavimą iš po Anglijos jungo. Matomai kunigas gerai amerikonų istoriją žino, kad tiek daug gal pasakyti. Girdi, bet ne tik Amerikonai Dievui dėkavoja, bet tai darę senovėje net ir pagonys — (tik kam jie dėkavojo už geradėjis-tę, jeigu jiems jų akmeninis ar medinis

dievas suteikt negalėjo?) Tiesa ir kun. K. pasakė, kad daugumas iš mūsų neturime už ką Dievui dėkavot, budami be darbo ir duonos. Tolėsniai pasakė apie mūsų spaudą, kad atgavus ją turime "Vienybę" Kaune, "Viltį", "Šaltinį" ir "Draugiją". (turbut kokie kiti — nežino). Pasakė, kad "Draugija" yra vienas puikusių laikraščių mūsų "senam krajuje", nes redaguoja kun. Dambrauskas labai gražia kalba. Gaila, kad kun. K. neskaito, gal bent kiek tos savo kalbos bjaurų žargoną padailintų. Apie kitus laikraščius pasakė, kad tie paleistuvystę platina. Gidri, "jeigu aš noriu but paleistuviu, tai ir neskaitydamas tų laikraščių galiu juomi buti". (tai kam dar juos keikti? Red.). Iš publikos atsirado tulas žmogus, kuris už-protestavo prieš tokias pasakas, nes nėra jokio laikraščio, kuris paleistuvystę plėtotų, nes to neleidžia ir pačtas. Taigi kunigas paskui ir daug išmintingiau kalbėjo, užbaigdamas gana išmintinga nuomone apie reikalą išvien darbuotis Lietuvos šelpimo reikaluose.

Antras kalbėjo Jonas Grinius. Iš to kalbos publika visgi šio-to pasimokint galėjo.

Prakalbas margino Šv. Kazimiero parapijos choras po vadovystę J. Hodelio. Kai-kurias dainas gana gerai sudainavo, bet vieną dainą pasivogė labai sukraipę vyčiai naudai dainuoja. Eilių autorius galėtų labai protestuoti prieš tai.

Girdėjės.

NELAIMINGAS ATSTITIKIMAS.

Philadelphia, Pa. 28 lapkr. Po No. 137 Ellsworth St., rado lovoje negyvą Songailą. Velionis Songaila buvo karštas katalikas, keli mėnesiai atgal kolektuodamas bažnyčioj pinigus, taigpi sutvėrė porą bažnytinų draugysčių. Socialistus keikė sykiu su Kaulakiu ant kiekvieno žingsnio. Nors tokis "dievobaimingas" buvo, bet jo namuose buvo didžiausias nesutikimas. Jis pats per keliatą mėnesių nedirbo, jo pati nedavė jam namie valgyti. Kada gaudavo kokį silkės šmotelį, tai ir tą negalėdavo stuboj valgyti, bet turėjo ant jardo išsinešti. Savaitė atgal gavo jis dirbti ir, pėnyčios vakare gavo pėdę \$15.00. Iš tų pinigų pačiai davė \$10.00 ir vaikams po 50c, kitus pasiėmė savo reikalams. Iš to džiaugsmo sumanė velionis išsigirti ir vėlai sugrįžo namo. Kada subatos rytą nuėjo jo pakelti, atrado jį amžinu miegu užmigusį.

Velionis paliko pačią ir du savo vaikus, o trečias, kaip žmonės pasakoja, butent kokio ten burdingieriaus buvęs.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

M. Balčiūniui, W. Va. — Kadangi užmetimas padarytas tamistai yra gana sunkus, delto jusų vieno atsakymas jį neatmuša. Tegū pasirašo kuopos arba kooperacijos valdyba po tuo ką jus pranešat, tuomet patilps. Rankraštį delto grąžiname.

J. J-kas. Niekad nepergrąšinėkite atspausdintų dienų ir nesiusykite kaip jusų pačių parašytų, nes niekad jokiam laikraštėje netilps. Gėda vogti svetimą darbą.

Ais Skausmas, Rocheser, — Meksikos valdžia atėmė iš didžiųjų ponų ir iš vienuolynų bei kunigų didelius plotus žemės, kad atiduot žemę žmonėms bežemiams. Kunigams tas žemės atėmimas, suprantama, nepatinka, delto jie organizuoja juodašimčių armijas, kad sukelti revoliuciją prieš valdžią. Valdžia delto kaip paprastus pikta-darius (maištininkus) kunigus areštuoja ir kaltininkus baudžia-karia.

Sajungos Reikalai.

LSS. SEKRETORIAUS PRANESIMAI.

68. Susitvėrė LSS. nauja kp. No. 229, iš 7 narių. Toledo, O.

69. Susitvėrė LSS. nauja kp. No. 230, iš 6 narių, Two Rivers, Wis.

70. LSDP. pranešta pasekmės R. ir K. S. K-to Tar., 5. (Ziur. "Kovos" nr. 29.)

71. 29 kp. pranešta pasekmės Pild. Kom. tar. No. 18. (Zr. "Kovos" nr. 29.)

72. Draugams: Kupčinskui ir Žukauskienei pranešta pasekmės Pild. Kom. tar. 15. (Zr. "Kovos" No. 29.)

73. 157 kp. pranešta pasekmės Pild. Kom. tar. 16. (Zr. ten pat.)

74. Susitvėrė nauja LSS. kp. nr. 231, iš 11 narių, Divernon, Ill.

75. Pasitraukus drg. K. Vidi-kui nuo redagavimo "Kovos", jo vietą, kaip sekantis kandidatas, užėmė drg. J. B. Smelstorius, su 1 d. rugs.

76. Drg. P. Grigaitis pranešė, jogei jis iš LSDP. Užsienio Atstovų resignuoja.

77. Turty Kontr. K-jai pranešta, kad jinai viską suskaitliuotų, kas priklauso prie redakcijos, ir perduotų naujamjam redaktoriui. K-ja savo darbą atliko.

78. 151 ir 1-mai kuopai pranešta: vienai — pasekmės Pild. Kom. Tar. 20, antrai — pasekmės Pild. Kom. tar. 21 ir Veik. Kom. ref. 14.

79. Ant "Kovos" Adm. inėsimmo, kad per Raudonąją savaitę nupiginti "Kovos" prenumeratą ant \$1.00, balsavo šie Veik. Kom. nariai: J. Vabalas, J. V. Grinius, F. K. Vačalas, J. Brazauskas, K. Liutkus, C. A. Herman, J. Bekampis, S. Bakanauskas, N. Januška, J. Mickevičius, A. Metelionis, K. S. Urbaitis, A. J. Gudzin, V. Raudonius. Prieš — J. P. Raulinaitis.

80. Kad "Kovon" kas savaitė talpinti karikatūrų vertės ne daugiau, kaip \$2.00, pritarė šie Veik. Kom. nariai: J. Vabalas, J. Brazauskas, K. Liutkus, C. A. Herman, J. A. Bekampis, S. V. Bakanauskas, J. P. Raulinaitis, J. Mickevičius, V. J. Raudonius, A. M. Metelionis, K. S. Urbaitis, A. J. Gudzin. Kad talpinti tik \$1.00 vertės balsavo F. K. Vabalas. Prieš ir kartu susilaikė — J. V. Grinius.

81. Redakcijai pranešta pasekmės Pild. Kom. tarimo 22.

82. Sulyg ref. IIA Pild. Kom. delegatais į II-ji Amerikos Lietuvių Seimą nuo LSS. paskyrė šiuos du draugus: C. A. Herman ir J. Naudžių.

83. Susitvėrė nauja LSS. kp. No. 232, iš 9 narių, Duryea, Pa.

84. Susitvėrė nauja LSS. kp. No. 233, iš 15 narių, Inkerman, Pa.

85. Atsinaujino LSS. 36 kp. iš 7 narių, Bayonne, N. J.

86. VII Raj. Sekr. drg. K. Arminas pranešė, jogei kivirčius tarp drg. K. Demikio ir 9 kp. užbaigė VII rajonas ir su tuo dalykas užsibaigia.

87. Atsinaujino 24 kp. Plymouth, Pa., iš 8 narių, ir 150 kp. West Hanover, Mass., iš 5 narių.

88. Susitvėrė nauja LSS. kp. No. 234, iš 5 narių, Chicago, Ill.

89. Sulyg Pild. Kom. tar. 24, Sajungos sekretorius jau gavo sau pagalbininką drg. P. Sinkų iš Brooklyn, N. Y.

90. LSS. 1-mai kuopai pranešta, kad surengtų VIII suvažiavimą. Taigpi pranešta ir Pild. Kom. ir užklausta, ar tame dalyke turės ką link suv. sakyti.

91. Ant 126 kp. skundų pasiremdamas Pild. Kom. prašalino iš LSS. buvusį tos kuopos narį, Andrių Kiverį, už darbavimąsi kapitalistų partijoms.

92. Pild. Kom. sugrąžino dokumentus, išskyrus žurnalą, ku-

rio ir iki šiai dienai da neaplai-kyta, VIII visuotinos LSS. viršinių nominacijos.

93. Sulyg Pild. Kom. nutarimo No. 27 administracijai pranešta, kad pradėtų darbą su knyga Mot. ir Soc.

94. Susitvėrė LSS. nauja kp. No. 235, iš 13 narių, West Pullman, Ill.

95. Priduoti T. K. K. dokumentai link tulų nesupratimų su buvusiu administratorium drg. A. Žymantu, pasiūsta Pild. Kom.

96. Pild. Kom. pranešta, kad paskirtų komisijas peržiūrėjimui Sajungos sekretoriaus ir Administracijos knygų.

97. Adm. pranešta, ką jį turi daryti sulyg V. K. ref. 18.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

V RAJ. XX-tos KONFERENCIJOS PROTOKOLAS

Konferencija atsibuvo 8 d. lapkričio 1914 m. Atidaryta posėdis 11 val. ryte, salėje Harmony, 73 So. Wyoming St., Hazleton, Pa. Atidarius konferenciją drg. L. S. Kupčinskui, org. V Raj.; priėmė mandatus nuo sekancijų kuopų: 15-tos kuopos 6, 28 kp. 4, 46 kp. 4, 79 kp. 1, 80 kp. 1, 103 kp. 2. Viso atstovų su sprendžiamais balsais dalyvavo 18. XIX-tos konferencijos protokolas priimtas su pataisymu, kur nėra paminėta, jog drgė M. Ramanauskienė apsiėmė pervaziuoti su paskaitom višą X Rajono kuopas, kartu su kalbėtoju drg. J. Jasinsku.

Slaptu balsavimu tapo išrinktas vedėjas J. Ramanauskas, sekr. J. Čiudinis. Užėmus tvarkvedžiams vietas priimta raportai viršinių.

Organizatoriaus raportas priimtas.

Izdininko raportas priimtas. Izdininkas savo raporte nuordė gana silpnoką stovį. Bet tame kaltė, tai nepasisekimas išparduoti tiktųjų liedžiamų knygų ant išlaimėjimo, delto uždengimo lėšų kalbėtojo. Izdininkas rajonui paskolino \$31.70.

Raportas susiešimų sekretoriaus priimtas.

Raportas finansų sekretoriaus priimtas.

Nutarta, kad 28 kuopa sugrąžintų j rajono izdą \$5.00, kuriuos apmokėjo už svetainę laike prakalbų drg. J. Jasinsko, nes visos kuopos pačios užsimo-kėjo, tik 28 kp. emė iš rajono izdo, delto turi sugrąžinti.

Skaitytas laiškas prisiūstas konferencijai per drg. J. Ramanauską drg. J. J. Jasinsko, kuriame reikalauja, kad konferencija išrištų nesupratimus, kurie įvyko tarp drgų J. Jasinsko ir L. S. Kupčinsko laike buvusio maršruto V Rajono. Drg. L. S. Kupčinskas prisipažino kal tu tame incidente.

a) Metant kaltę ant J. Jasinsko už neatlikimą savo užduoties laike prakalbų, paleista nubalsuoti, kurios kuopos priešai Jasinsko prakalboms 28 kuopos 4 balsai. Už Jasinską, kad atliko gerai savo užduotį, balsavo visų likusių kuopų atstovai. Priešinga Jasinskui tik 28 kuopa ir org. drg. L. S. Kupčinskas.

1) Parengti krutancijų paveiklų maršrutą per V Raj. kp., jei būtų galima gauti atsakančius ir darbininkiško turinio.

2) Šita konferencija klausė LSS. Lit. Kom. delko neparupino agitavusių lapelių prieš valstijų viršinių pereinus rinkimus. Argi L. Kom. nepatėmijo 2 Raj. konferencijų nutarimų?

3) Kad "Kovos" redaktorius nevarinėtų ypatiskumą, bet dirbtų savo darbą ir prisiūstų raištai lytinti socialistų klausimą, agitatuojanti darbininkus, turi buti talpinami su autorias mintimis, bet neiškraipyti del ypatiskumą (su pataisymu rašlevos ir gramatikos klaidų.)

4) Surengti prelekcijų marš-

nai da neaplai-
inos LSS. vir-
jos.
Kom. nutari-
nistracijai pra-
tyt darbą su
oc.
SS. nauja kp.
rių, West Pull-

K. K. doku-
nesusipratimų
Iministratorium
pasiūsta Pild.

pranešta, kad
sesretoriaus ir
nygu.
šta, ką ji turi
K. ref. 18.
Stasiulevičius.

**KONFEREN-
TOKOLAS**

atsibuvo 8 d.
Atidaryta po-
salėje Harmo-
ning St., Haz-
ius konferenci-
upcinskiui, org.
mandatus nuo
15-tos kuopos
kp. 4. 79 kp.
kp. 2. Viso at-
žiamais balsais
š-tos konferen-
riimtas su pa-
paminėta, jog
uskienė apsiė-
paskaitom vi-
opas, kartu su
Jasinsku.
u tapo išrink-
Ramanaukas,
Užėmus tvark-
priimta rapor-

raportas pri-
rtas priimtas
raporte nuordė
ovj. Bet tame
sekimas išpar-
dziamų knygų
del uždengimo
ėdininkas rajo-
70.
ėsimų sekreto-
y sekretoriaus

aus priimtas
kuopa sugrą-
dą \$5.00, ku-
ž svetainę lai-
J. Jasinsko,
pačios užsimo-
ėmė iš rajono
sugrąžinti.
as prišūstas
dr. J. Rama-
Jasinsko, ku-
kad konferen-
ipratimus, ku-
gų J. Jasinsko
co laike buvu-
Rajono. Dr.
prisipazino kal

ę ant J. Ja-
imą savo už-
kalbų, paleis-
urios kuopos
prakalbos 28
Už Jasinską,
savo užduoči-
sių kuopų at-
Jasinskui tik
3. dr. L. S.

ancijų paveiks-
7 Raj. kp., jei
ti atsakančius
irinio.
encija klausė
elko neparup-
lapelių prieš
pereitus rin-
om. nepatėmi-
encijų nutari-

s" redaktorius
umy, bet dirb-
prisiūsti rai-
stų klausimą,
bininkus, turi
su autoriaus
iškraipyti del
ataisymu rai-
s klaidų.)
elekcijų marš-

rutą V-tam Rajone, jeigu rastų-
si tinkamas prelegentas.

5) Rajono org. turėtų nors
po vieną kartą per metus apl-
lankyti visas savo kuopas, o
kur nėra, stengtis sutverti.

6) Sekanti konferencija atsi-
bus Girardville, Pa. Aukų įplau-
kė į rajono izdą \$3.49.

Pirm. J. Ramanaukas,
Skr. J. Čiudinis.

Administracijos Atsakymai.

219 kp. sekretoriui. Mėnesines
duokles \$1.60 gavome. Pakvita-
vojimo nesučiame, nes nepri-
davėte jokio adreso.

57 kp. sekretoriui. Kuopos
susirinkimo apskelbimas atėjo
pervėlai. Kitu kartu pasiūskit
ankščiau.

Kas pereitį savaitę prisiuntė
60c ir pabaigą bilos? Greitai at-
sišaukite, nes mums reikalinga
visa bila ir žmogaus pavardė.

Kuopų sekretoriai. Turite ži-
noti ant visados, kad kurie ima
kitus laikraščius vietoj "Kovos"
— turi užsimokėti \$2.40 iškal-
no į Centrą.

AUKOS DRG. ŽIGAIČIUI.

77 kp. draugai per drg. Mike-
laitį iš Benld, Ill. \$8.10
Per drg. Stalioraitį iš Wall-
ingford, Conn. gauta \$2.25
4 kuopa \$3.10
Viso \$13.45
Atėmus visų aukų persiunti-
mo lėšas, lieka \$13.00
3 d. gruodžio, 1914 m. pasku-
sta per drg. M. Motuzą \$13.00.
Gavus žinią, kad drg. Žigai-
tis jau pagijo todėl "Kovos"
administracija išduoda pilną at-
skaitą. Štai ji.

October 27 d. pasiūsta \$5.25
September 17 d. pasiūsta \$7.00
September 30 d. pasiūsta \$9.05
Gruodžio 3 d. pasiūsta \$13.00
Viso per "Kovos" adm. pa-
siūsta \$34.30.
"Kovos" adm. V. Yakstis.

Kuopų Susirinkimai.

LSS. 1-mos KP. SUSIRINKI-
MAS.

Atsibus pėnyčioj, 4 d. gruo-
dzio (Dec.) 7½ val. vakare.
"Kovos" name. Draugai, susi-
rinkite visi ant paskirto laiko,
nes yra daug reikalų aptarimui,
o taipgi bus LS. Sąjungos vir-
šininkų rinkimai. Bus perskait-
ta pravadės neužsimokėjusių
narių, todėl pribukite anksti ir
užsimokėkite, kitaip bus "Kova"
sulaikyta. Sekr. A. Abromavi-
čius.

LSS. 116 KP. ATYDAI.

LSS. 116 kp. mėnesinis susi-
rinkimas atsibus 13 d. gruodžio,
1:30 po pietų Lukanowskio sa-
lėje, Chene St. ir Harper Ave.
Šis susirinkimas bus vienas iš
svarbiausių, bus renkama kp.
valdyba ateinantiems metams, ir
taip daug svarbių kp. ir rajono
reikalų. Taipgi, kurie nariai esa-
te skolingi mėnesinių mokesčių,
malonėkite užsimokėti, nes ki-
taip busime priversti sulaukyti
"Kovą". Draugai, kurie turite
nuo senai paėmę knygų iš 116
kp. knygyno, malonėkite sugrą-
žinti, užbaigiant šiuos metus,
Senoji valdyba nori perduoti tei-
singą atskaitą naujai valdybai,
ir kurie nepriklausote prie kuopos,
malonėkite ateiti ant pas-
kirto laiko ir prisirašyti; mes tik-
tai pristoję prie Socialistų Parti-
jos galėsime pagerinti savo bu-
vį ir nusikratyti kapitalizmo jung-
gą. Org. K. Tamašius.

WILKES BARRE, PA.

9-tos kp. LSS. laikys susirin-
kimą mėnesinį 6 d. gruodžio,
taipgi kiekvieną mėnesį pirmą
nedėdienį po pirmam, antrą va-
landą po pietų, F. Kavaliausko
svetainėje, 57 (kampas) Bank
ir Stanton gatvių. Draugai, ma-
lonėkite susirinkti visi, nes tu-

rėsime svarbių dalykų apsvars-
tymui, taipgi atsiveskit savo pa-
žįstamus draugus prisirašyti
prie Socialistų Partijos, nes mes
nieko neturim pralaimėti prigul-
lėdami prie LSS., kaip tik retė-
žius. Sekr. W. J. Tabaras.

LSS. 6-TAI KUOPAI.

Draugai ir Draugės! Šeškantis
kuopos susirinkimas, kuris atsi-
bus paprastai 1-mą nedėdienį
gruodžio, 2 val. Liet. Moks.
Dr-tės salėj. Yra daug svarbių
reikalų: rinkimas atstovo į LSS
suvažiavimą, Sąjungos Centro,
LSS. II rajono ir kuopos virši-
ninkų rinkimai. Taipgi seka už-
sitęsęs narių skolų užsimokėji-
mas. Nepamirškite! atsilankyti ir
naujų narių atsivesti prisirašy-
mui į kuopą. Org. J. Brazauskas.

**ATYDAI 19 LSS. KUOPOS
DRAUGAMS.**

Mėnesinis susirinkimas atsi-
bus nedėlioį 6 d. gruodžio 2 v.
po pietų Tautiškam Name, 101-
3 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Gerbiamieji Draugai! Malo-
nėkite atsilankyti į šitą susirin-
kimą, nes turėsime daug svarbių
dalykų del apsvarstymo, ir
turėsime išrinkti draugus į bu-
siantį LSS. suvažiavimą, taipgi,
kurie esate skolingi, teiksitis
užsimokėti, ir nepamirškite nau-
jų draugų atsivesti ir prisirašyti
prie kuopos. Draugiškai LSS.
19 kp. sekr. M. A. Liberis.

LSS. 112 KP. ATYDAI.

Gerbiamieji Draugai! Malo-
nėkite susirinkti visi, ba turim
svarbių reikalų ant sekancio susi-
rinkimo. Susirinkimas atsibus
po nr. 302 Stanley St., 6 d.
gruodžio, 2-rą val. po pietų.
Draugiškai Sekr. K. Bielskis.

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš, Antanas Pačėsa pijieškau
mano brolio, Kazimiero Pačė-
sos. Paeina iš Suvalkų gub., pa-
vieto Mariampolės, kaimo Dar-
žininkų, gmino Javaravo. Mel-
džiu atsišaukti šiuo adresu:
George Livinski,
13 Queens Bldg. Gosut Street,
Bethnal Green, E., London,
England. (50)

Aš Antanas Vilimas pajieškau
savo brolio Selvestro Vilimo.
Kauno gub. Novo-Aleksandrovo
pav., Kazičiškių parapijos Akri-
renių sodos. Girdėjau, kad yra
atkeliaavęs Amerikon. Jis pirmiau
gyveno Chicagoj, bet dabar ne-
žinau kur. Meldžiu jo paties ir
ba kas kitas duoti man žinoti
šiuo mano adresu:
Antanas Vilimas,
P. O. Box 120, Lewiston, Me.

Pajieškau savo draugų Simo-
no Vilčinsko, paeina iš Gruzdžių
vals. ir Jono Rutkausko, Kro-
pių valsč. Abu Kauno gub. Šiau-
lių apskr., 10 metų atgal gyve-
nom Rygoj. Girdėjau, kad at-
vaziavo Amerikon. Meldžiu at-
sišaukti šiuom adresu:
Juozapas Wanags,
252 Cardoni Ave., Detroit, Mich.

Pajieškau savo dviejų pus-
brolių: Jono Narbilos ir Kazi-
miero Povilaicio. Abu Kauno
gub., ir draugo Franko Juškos,
iš Subačiaus miestelio. Meldžiu
atsišaukti, arba kas kitas pra-
neškite šiuo adresu:
Katie Žilinskaitė,
549 Liberty St. Chicago, Ill.

**PARSIDUODA RINKINIAI
LAIKRAŠČIŲ:**

"Kovos" — 1907, 1908, 1909,
1910, 1911 m. nuo 1 iki 12 num.
"Lietuvos Ukininkas" su prie-
du "Žemė" — 1907, 1908, 1909
ir 1910 metų.

"Naujoji Gadynė" — 1906,
met. randasi numeriai 22, 25, 26,
29, 30, 31 ir 32.

"Žarija" — 1907 met. nuo 2
iki 26 num.; 1908 m. nuo 1 iki
22 num.

Parsiduoda už \$10. Norintieji
kreipkitės žemiau padėtu adre-
su: (52)

A. Doniunas,
P. O. Box 35, Costleton, N. Y.

Užsirašykite

Pirmą Lietuviu Dienraštį
"NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugsėjo kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelai iš viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienio ypato ir darymui pašalinio biznio.

Prenumeratos kaina:
Chicagoje — per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Pačiu stūnciant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šitą blanką ir pristak kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1041 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Šiuomi prisaučiu \$_____ už "NAUJIENAS"
metus ir meldžiu jas siųsti šiuo adresu:

K. 10

PRAKALBOS...

Lietuvių Keliaujantis Knygynas 6 d. Gruodžio (nedėlioį) svetainėje Lewars Hall (517 N. 9th St.), rengia prakalbas. Prasiidės 1:30 val. po pietų. Patarina visiems atsilankyti į prakalbas.

"KOVOS" AGENTAI:

Pas kuriuos galima užsirašyti "Kovą" ir kitus spaudos dalykus:

J. A. Turan, 114 N. Main St. Brockton, Mass.

Filip Survillo, 612 Ave. D. Rochester, N. Y.

L. Joneikis, 895 W. Coal St. Shenandoah, Pa.

J. W. Kasperavičius, 190 Popular St., Wilkes Barre, Pa.

Levinskas, P. O. Box 255, Girardville, Pa.

K. Abyshell, 107 Cardoni Ave., Detroit, Mich.

F. Petrulis, P. O. Box 16, Lewiston, Me.

J. Stankevičius, 563 East St. New Haven, Conn.

J. Dementis, 329 Leonard St. N. W., Grand Rapids, Mich.

A. Kristupaitis, 10624 Michigan Ave., Chicago, Ill.

B. V. Radzevičia, Box 267, Great Neck, N. Y.

S. Misiunas, 149 E. 107 St. Roseland Chicago, Ill.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506.
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priešimmo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

MOKINKITES SAVO NAMUOSE

Greitas ir visiems prieinamas mokimosi budas yra mokintis per korespondencijas, mokintis savo namuose. Pagal mūsų mokyklos vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokti visą aritmetiką liuosose nuo darbo valandose. Iškaščiai stebėtina mazi.

Jei nori žinoti, kaip greitai laiku išmokti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaikškinimą dykai. Adresuok: **LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINĖ MOKYKLA** 1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

"RANKPELNIŠ"

Vienatinis darbininkų laikraštis Skotijoj.
Leidžia Lietuviu Socialistų Sąjunga Didžiojoj Britanijoj. Eina kas savaitė.
Prenumerata metams 2 dol.; pusei metų 1 dol.
Adresas:
"RANKPELNIŠ", 76 Main Street, Bellshill, Scotland.

"PATAMŠIO GALYBE"
Didelis Teatras!

Rengia LSS. 71 kuopa
Subatoj, 12 d. Gruodžio-Dec., 1914.

Bus sulošta 5 aktų, 7 atidengimų
"Patamsio Galybe"

INSTITUTE HALL
277 Cambridge St., E. Cambridge, Mass.
Svetainė atsidarys 7 val. vak. Perstatymas prasidės 7:45 v. Baigsis 11:30 v.

PATAMŠIO GALYBĖ dar tik trečiu kartą pasirodo scenoje Amerikos lietuvių tarpe. Veikalas yra vienas iš žymiausių ir garsiausių, jo lošime dalyvaus apie 30 ypatų. Tas veikalas yra parašytas rusų rašytojo L. Tolstojaus, sulietuvino M. Alytienė. Šis veikalas gyvai atvaizdina mūsų šiandieninį gyvenimą ir parodo kaip vaikinai suvilioja merginas, kaip pačios nuodija savo vyrus įsimylėjusios į vaikus, o tie vedę tokias moteris, sužinoję apie viską, eina sau galą daryti—žudyties. Taigi visi be skirtumo, seni, jauni, dideli ir mazi, nepraleiskite šio įspudingo perstatymo, o atsilankykite jį pamatyti ir išgirsti daug naudingų pamokinių. Ant šio teatro kas norės gardžiai pasijuoks, o visados gailingai aperks atsiminus šiandieninį savo skurdų gyvenimą, kuris mus laiko prislėgęs patamsio galybėje.

INŽANGA ANT ŠIO VAKARO SEKANTI: 75c, 50c ir 35c.
Nuoširdžiai kviečia visus atsilankyti LSS. 71 kuopa.

Kas dar neturite Kalendoriu?

"Kovos" Agentai
J. Vaitkevičius, 286 Wallace St., New Haven, Conn.
P. J. Mokevičius, 83 Emerald St. Gardner, Mass.
S. Antanaitis, 8 Baltic Lane, W. Fitchburg, Mass.

Nusipirk šias knygas

GYVENIMO BANGA. Puikiai aprašo kovą tarp darbininkų ir kapitalistų, streikus, muštynes ir tt., 48 pusl. Kaina 15c
PASLAPTIS. Talpina savyje daugybę monologų, dialogų, komediją "Viduj Klebonijos" ir gražias deklamacijas. Knygelė labai paranki įsidėti į kišenių. 44 pusl. Kaina 15c
REVOLIUCIJOS ATBALSIAI Puikūs skaitymai apie revoliuciją Lietuvoje. Paveikslai parodo, kaip revoliucionieriai išvagia kalinius. 48 pusl. Kaina 15c
Kas nusipirks šias visas tris knygeles, tas turės daug gražių skaitymų, o kaštuos tik 45 centai.
Reikalaukite "Kovos" ir kitose redakcijose.

MOKINAME ANGLIŠKAI

Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.
Mokiname per laikus (korespondencij) tobuliausia metodu: kiekvienas išmoks be vargo. Mokiname teipjau kiliosose dienomis ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pasi-
WAITCHES BROS.
1741 West 47th Street Chicago, Ill.

Automatiska Yla.

Visiems naudinga Yla, kuri siuva kaip mašina. Galima siuti viską, kas tik papuola į rankas: Plėškes, Čevėrykus, Čevėrykams padus, Balnus, Sautuvam makštes, Automobiliam ir Karietom viršus, visokias sėdynes, Maišus iš storiųjų audimų, Karpetus, Arkliam gunes ir tt. Kiekvienam siuvėjui ar siuvėjai Yla labai paranki prie visokio siuvinio, labiausia Rymoriam ir Šiaučiam. Prie jos yra dvi adatos, raktelis ir špulaitė drosos skurai siuti. Audimo siuvinis galima bile siulu siuti. Extra drosos matkelis 10c, špulaitė 10c, adatos: rieta 10c, tiesi plona 13c, stora 15c. Ši Yla su setu adatų kainuoja \$1.00; reikalaujanti gauna paaikškinimą. Pinigus prišūsti registuoti Money Order arba registravotose gromatose.
VISIEMS NAUDINGAS skurinis diržas apsaugojimui pinigam, su septyniais kišeniais, į kuriuos galima skyrium įsidėti pinigus: popierinius, auksinius, sidabrinuies, varinius ir visokius smulkius; labai naudingas tiems, kurie prie savęs pinigus laiko ir bijo, kad padėti į banką ne subankrutų. Apsijuosus juomi, nieks negali žinoti ar turi pinigus prie savės, ar ne. Reikalaujami jo reikia ir pinigus prišūsti Registravotoj gromatoj arba Money Order. Kaina \$3.00. Viskas gaunama pas:
M. M. DOVIDAITI
501 So. Heald and B Sta., Wilmington, Del.

The Philadelphia Medical Clinic

GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietų.

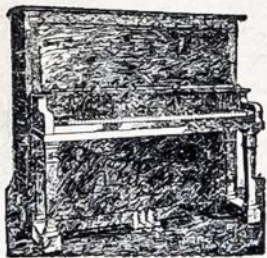
Šventadieniais nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų. Vakaraš Utarninke ir Pėtnyčioj nuo 6 iki 8. po šiuom adresu: (Kalbame lietuviškai)

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st., Philadelphia, Pa.

Patarimai ir knyga "Daktaras" dykai.

PIRKIT GVARANTUOTA PIJANA.

Tokj, ką dvigubai gvarantuoti Wellington pijanai.

Su gerai nustatytai balsais ir ilgai laiko. The Cable Company, didžiausia pasaulyje išdirbėja pijanų ir taip vadinamą "Inner-Player" pijanų, juos padirba ir ant rašto užgvarantu ja kiekvieną. Mēs taip pat išduodame gvarantavimą su kiekvienu Wellington pijanu.

Jų kaina labai prieinama ir parduodami ant labai lengvų mėnesinių išmokėčių.

THE PATTON PIANO COMPANY,
718 N. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Užsirašykite "Lietuvių Žurnalą"
Išėina kartą į mėnesį ir Kaina metams tik \$1.00
"Lietuvių Žurnalas", yra tai savo rušies laikraštis
Jame nėra vietos polemikai ir korespondencijoms, telpa vien įvairių mokslo šakų ir beletristikos straipsneliai. Bet viena jo ypatybė — tai užklauskimai ir atsakymai. Mēs atsakysim į pasiūstus mums visus klausimus, nežiurint kas ir apie ką bus klausama. Tai yra ideališkas namų svečias. Adresuokite:
"Lietuvių Žurnalas", 1607 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas grūdų išsunka. Mēs užlaikome Vodka importuotą ir Vodka čionai išdirbta.

Mēs išdirbame Vodka iš čystų grūdų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.

Ačiū mūsų veiklumui mēs parduodame už labai nuėmintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gėrimų.

Alus bonkutėmis ir bačkomis.
J. CARTUN
31-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMĖS IR DAINOS SU GAIDOMIS.

Žodžiai (vairių mūsų žinomų poetų: Jovaro, Rėk., Sparnačio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės, Ažuolaičio, iš Gorkio, Žinginio, J. Mėmelės ir Šiaulėniškio.

Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus P. MIKO.

Trimitė yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukėtelis, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacionalas, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revoliucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikadų.

Trimitas — tai klasiška dainų knyga. Pirmininė lietuvių kalboje tos rušies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuvių namo, kuriame randasi pijanas; taip sakant, kiekvieno inteligentiškos žeimynoj. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno dainininko choristo nuosavybėje, o ypač pas choro vedėją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, neapdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokite:
"KOVA",
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

"Kovoj" Gaunamos šios knygos.

- AMERIKOS LIETUVIŲ KALENDORIUS. Su daugybe paveikly, naudingų straipsnių, gražių apysakaičių ir šiaip gerų raštų. Sutaisė ir išleido Jonas Ilgaudas. Pustl. 96 25c
- APIE KONSTITUCIJĄ. Parašė Ferd. Lassale. Versta iš vokiečių kalbos. Pustl. 32 15c
- AMERIKIEČIŲ CIRKAS ARBA SORKĖS Visuomenės pajukimas daugiausiai apie Ameriką, su 4 jaukingais paveikslais ir satirišku himnu "Amerika". Pustl. 16 5c
- AMERIKOS VALSTIEČIAI. Pagal K. Kautsky parašė M. Bevardis. Pustl. 16 10c
- ATEITIES SUREIDYMAS. Pagal A. Bebelį. Parašė Z. Aleksa. 15c
- BALTRAMIEJAUS NAKTIS. Isoriška apysaka, kaip krikščionis išskerdė hugenotus Francijoje, pabaigoje XXII šimtmečio. Iš Prospero Merimece, vertė Rėk. Pustl. 202 75c
- BOMBA. Komedija dviejuose aktuose. Parašė A. Antonovas 25c
- DARBAS. Romanas. Parašė E. Zola. J. Ilgaudo išleidimas. I tomas 75c
- DARBININKŲ PRIEŠPAUDA IR JOS PRIEŽASTIS. Pagal lenkišką parašė B. Žvalgas. 10c
- DARBININKŲ SVEIKATA. Pagal Dr. Katsą. Parašė P. Norkus. 10c
- DARBININKŲ KALENDORIUS 1904 METŲ LSDP. išleidimas. Su daugeliu eilių, apysakų ir idomių straipsnių. 20c
- DAKTARAS KISENIUJE. Aiškūs pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą, ir kaip nuo ligų apsiginti. Su daugeliu receptų, surinktų nuo geriausių daktarų. Sutaisė M. Paltanavičius. \$1.00
- DILGĖLIŲ ŽIEDAI. Satiriški pasakojimai. Telpa: 1) Gyvačių draugijoje, 2) Pudelis, 3) Nelaimingasis kryžinis voras. Su paveikslais. 15c
- GALUTINAS KLESŲ KOVOS TIKSLAS. Parašė A. Paunekock; vertė Alena Kursaičiūtė. 10c
- GIEDROS KALENDORIUS 1914 METAMS. Telpa jame daug apysakų, puikių straipsnių, eilių ir tt 20c
- GRAUDŲS VERKSMAL, arba pasibudinimas prie apmislėjimo Lietuvos vargų. Parašė Liepukas. 10c
- GYVENIMO BANGA. Apysaka iš darbininkų gyvenimo. Parašė Senas Vincas. 15c
- GYVAS GRABE. Vaizdelis iš Scotlando lietuvių gyvenimo. Parašė Senas Vincas. 10c
- GYVYBĖ. Kantata ir kitos trumpos poemos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa: 1) Gyvybė, 2) Ištvirkėlis, 3) Vylis, 4) 3 Sontai, 5) Proverbai, 6) Jautimai. 15c
- EMILIJA PLIATERAITĖ, Lenkmečių karžygė. (1806—1831). Parašė A. Janulaitis. 10c
- IŠTATYMAI SUSIRINKIMŲ VEDIMO, pagal parlamentariškų teisių. 5c
- JEZAUS DRAUGIJA ARBA JEZUITAI. Kas jie per vieni ir kaip jie bažnyčią gelbėjo. Sulietuvino J. Kelmūtis. 10c
- KAIP ŽMOGUS ANT ŽEMĖS ATSIKIRADO? Pagal S. Krauz, Boelsche ir kitus parašė J. Baltušaitis. 20c
- KAIP FRANCUZAI UŽ LAISVĘ KARIAVO. Parašė Draugaitis. Pustl. 159. 25c
- KISENINIS ANGLIŠKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS. Druktais aparais, 231 puslapis. Kaina 50c
- KELEIVIO KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa jame daug naudingų straipsnių, eilių, patarimų ir tt. 25c
- KELIONĖ PER PEKLĄ. Parašė John Mauritz. Vertė Jonas Ilgaudas. 10c
- KAIP AŠ TAPAU MILIONIERIUM. Pagal W. A. Corey, sutaisė K. Rutkus. 10c
- KEISTUTIS. Tregedija penkiuose aktuose. Lenkiškai parašė A. Asnyk. Lietuviškai vertė Vincas Kapsas. 25c
- KIRPIKAI ARBA AVELIŲ PIEMENĖLIAI. Eilėmis parašė Liepukas. 5c
- KO MUS MOKINA ŽVAIGŽDĖS? Pagal pasakojimą Jono Nazivino parašė K. Stiklėlis. Išleido Niėnius. 10c
- KUNIGAI, BEDIIVIAI IR SOCIALDEMOKRATAI. Parašė S. V. Pustl. 30. 10c
- KUDIKIŲ VERGIJA "LAISVOJE" AMERIKOJE. Sutaisė pagal J. Ppargo J. Sirvydas. 5c
- KULTURIŠKI PIESINIAI. Keturių lekcijos skaitytos viešuose susirinkimuose. Parašė Vargomatis. Sasiūvinis I. 35c
- LIETUVOS UKININKO VILNIAUS KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa pame daug naudingų straipsnių, eilių ir tt. 25c
- MAZDAZNAN, maistų rankvedis. Parašė Dr. O. Z. Hanish. Lietuviškai sutaisė J. A. Zečius. 50c
- MIKĖS VALDINIŲ POTERIAI. Su giesmėmis ir paveikslais. 5c
- MOKINKIMĖS RAŠYTI. Knyga mokintis rašyti su paaikšminiais akcentų ir rašto ženklelių. 25c
- MOKSLAS, SVEIKATA IR KULTURA. Chicago, Ill. Turtu ir spauda M. G. Valasko. 25c
- MOTERIS PRIEŠ TEISYBĖE IR LOGIKOS TEISMĄ. Vokiškai parašė Karl Federn; j lietuvišką kalbą vertė A. Antonovas. 10c
- MOTERS IR POLITIKA. Parašė Lili Braun. Vertė K. Augys. 15c
- NETIKĖTAI. Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. 10c
- NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI. Parašė Jan Kochanovic. Vertė A. J. Karalius. 10c
- OTEC KONSTANTIN. (Kn. Olšauskas). Parašė O. Birmontaitė. 5c
- PASKUTINĖ BANGA. Drama 3-se veiksmuose. Parašė Br. Vargšas. Išleido savo kaštais J. O. Sirvydas. 10c

- KOVOTOJŲ GIESMĖS. Surinktos revoliucionierių mintys. Antra laida. 15c
- POLITISKAS MINIŲ STRAIKAS. Antra laida. Sutaisė A. J. 8c
- PENKTAS PRISAKYMAS. Drama vienoje veikmėje. Parašė Br. Vargšas. 10c
- POLITISKOJI EKONOMIJA, kas ji yra ir ko mokina, pagal Dr. J. B. Marchlewskį ir kitus sutaisė ir išleido V. K. Račkauskas. 25c
- PRASIKALTIMAI IR PRASIKALTELIAI. Kalba laikyta kaliniams Chicagos kalėjime. Parašė Clarence S. Darow. Iš anglų kalbos vertė *** 10c
- PRICKUS ENGELS. Jo gyvenimas, darbai ir raštai. (Vertimas iš vokiečių kalbos). 15c
- PASLAPTIS. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys. 15c
- RAISTAS. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. \$1.00
- REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Apysakaitės iš atsitikimų Rusijoje. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys. 15c
- RUSIJOS CARAS. (Monologas). Ir politiško turinio eilės. Parašė Karolis Vairas. 10c
- SALIAMONO SAPNAS. Drama viename veiksmė. Parašė Br. Vargšas. Išleido savo kaštu J. K. Vasiliauskas. 5c
- SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI. Išaiškinimas įžengiamosios Erfurto programos dalies. Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. 20c
- SOCIALIZMO A-B-C. Pagal H. P. Moyer sutaisė ir išleido J. O. Sirvydas. 10c
- SOCIALIZMAS IR DARBININKISKAS KLAUSIMAS. Parašė Kn. Th. Mc Grady. Iš angliško vertė F. M. 10c
- SVEIKATOS IR KVĖPAVIMO LAVINIMAS. Septynios lekcijos. Kiekviena lekcija atskiroj knygelėj. Kaina vienos lekc. 25c
- SVAJUS, arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-Poema penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. 40c
- E. STEPONAICIO RAŠTAI. Pilnas pomirtinis eilių ir prozos rinkinys. Tvarkė Liudas Gira. \$1.00
- TRIMITAS. Laisvos dvasios giesmės ir dainos. Suharmonizuota vienam, dviem balsams, ir chorui. Parupino M. P. 75c
Ta pati aparuose \$1.00
- VALSTYBĖ IR SOCIALIZMAS. Pagal Gabriel Deville, parašė A. B. 10c
- VIENAS RESPUBLIKOS KARALIŲ. Parašė Maksim Gorky. Lietuvių kalbon vertė iš rusų J. B. 10c
- ŽEMĖS IŠPAZINTIS. Visuprieinamoji Geologija ir Paleontologija su daugeliu paveiks. Pagal V. V. Bitnerį par. J. Baltušaitis. 15c
- ŽENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS. Parašė Barabosius. 10c
- ŽMOGUS. J. Akuratero apysaka. Iš latviško vertė J. Baniulis. 10c
- LAISKAI PASMERKTŲJŲ MIRTIN. Puikūs pasiskaitymai apie pasmerktuosius ir Rusijos kalėjimus. Surinko V. Paukštys 20c
- SIELOS BALSAS. Dailus dainų rinkinėlis. Parašė J. B. Smelstorius. 75c
- DŽIAN BAMBOS SPYCIAI. Daugiau fonijų negu saliuė. Kaina 25c
- V. KUDIRKOS RAŠTAI. Visi šeši tomai. Kaina \$5.00
- LAISKAI GROMATOMS RAŠYTI. Su paveikslais ir dainelėmis Kaina: už 100 laiškų \$1.00
- ATVIRUTĖS. Papuoštos puikiais paveikslais. 100 atviručių \$1.00
- PAVEIKSLAI. "Revolucijos gimimo momentas". Kaina 25c

J. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausų linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valietų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

"KOVOS" SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS: plakatus, tikiety, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškam popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta. spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriska pajega, todėl darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĖ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuvė priėmus darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu paėta ar expressu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue,
PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEVSTONE
MAIN, 2958.